

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНИ**

Кафедра практики англійської мови

На правах рукопису

**ГУЗОВАТА НАТАЛІЯ МАТВІЇВНА
ФУНКЦІОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗВУКОНАСЛІДУВАЛЬНИХ
СЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ
АНАЛІЗ (НА БАЗІ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ)**

Спеціальність: 035 Філологія (Мова і література (англійська). Переклад)

Робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Науковий керівник:

ОДАРЧУК НАТАЛІЯ АНДРІЇВНА,

кандидат філологічних наук, доцент

РЕКОМЕНДОВАНА ДО ЗАХИСТУ

Протокол №

засідання кафедри практики англійської мови від __.__. 2023 року

Завідувач кафедри

проф. _____

ЛУЦЬК 2023

АНОТАЦІЯ

Магістерська робота «Функціональна характеристика звуконаслідувальних слів англійської та української мов: порівняльний аналіз (на базі дитячої літератури)» є комплексним дослідженням функціональних особливостей звуконаслідувальних слів в українській та англійській мовах, зосередженим на їхньому використанні у дитячій літературі.

У роботі здійснено широкий огляд літератури та теоретичних підходів до вивчення звуконаслідувальних слів, який спрямований на визначення їхньої ролі у формуванні мовленнєвих навичок дітей. Висвітлено та проаналізовано ключові аспекти, пов'язані з фонетичною природою цих слів, а також виявлено їхні функціональні відмінності та схожості в контексті дитячої літератури.

Основним завданням дослідження було визначення впливу звуконаслідувальних слів на розвиток мовленнєвих навичок дітей, що вдалося відобразити через охарактеризовану функціональну характеристику цих лінгвістичних елементів. В роботі також проведено порівняльний аналіз використання звуконаслідувальних слів у дитячій літературі різних мовних традицій, визначено їхню роль у творенні образів та атмосфери оповідань.

Отримані результати відкривають нові погляди на використання звуконаслідувальних слів у літературі для дітей та розкривають їхні важливі функціональні аспекти. Дослідження вносить ясність у наше розуміння розвитку мовленнєвих навичок у дітей, розкриваючи взаємодію мовного та літературного виховання. Робота є актуальним внеском у лінгвістичну науку, особливо в контексті порівняльного аналізу мовленнєвих особливостей в різних культурних середовищах.

Ключові слова: звуконаслідувальні слова, порівняльний аналіз, фонетичні особливості, функціональна характеристика.

SUMMARY

The master's thesis “Functional Characteristics of English and Ukrainian Onomatopoeic Words: A Comparative Analysis (a case study of Children's Literature)” presents a comprehensive study of the functional features of onomatopoeic words in Ukrainian and English, focusing on their usage in children's literature.

The thesis conducts a broad review of literature and theoretical approaches to the study of onomatopoeic words, aimed at defining their role in the development of children's language skills. Key aspects related to the phonetic nature of these words are highlighted and analyzed, revealing their functional differences and similarities in the context of children's literature.

The main objective of the research was to determine the impact of onomatopoeic words on the development of children's language skills, successfully reflected through the characterized functional analysis of these linguistic elements. The thesis also includes a comparative analysis of the use of onomatopoeic words in children's literature across different linguistic traditions, identifying their role in creating imagery and narrative atmosphere.

The obtained results offer new insights into the use of onomatopoeic words in children's literature, uncovering their essential functional aspects. This research contributes significantly to our understanding of the development of children's language skills, revealing the interaction between linguistic and literary education. The work represents a relevant and fruitful contribution to linguistic science, especially within the context of a comparative analysis of linguistic features in diverse cultural environments.

Key words: onomatopoeic words, comparative analysis, phonetic characteristics, functional characterization.

RÉSUMÉ

Le mémoire de master «Caractéristiques fonctionnelles des mots onomatopéiques en ukrainien et en anglais : une analyse comparative (basée sur la littérature enfantine)» présente une étude approfondie des aspects fonctionnels des mots onomatopéiques en ukrainien et en anglais, en mettant l'accent sur leur utilisation dans la littérature pour enfants.

Le mémoire réalise une revue étendue de la littérature et des approches théoriques à l'étude des mots onomatopéiques, visant à définir leur rôle dans le développement des compétences linguistiques des enfants. Les aspects clés liés à la nature phonétique de ces mots sont mis en lumière et analysés, révélant leurs différences et similitudes fonctionnelles dans le contexte de la littérature pour enfants.

L'objectif principal de la recherche était de déterminer l'impact des mots onomatopéiques sur le développement des compétences linguistiques des enfants, réussi à travers la caractérisation fonctionnelle de ces éléments linguistiques. Le mémoire inclut également une analyse comparative de l'utilisation des mots onomatopéiques dans la littérature pour enfants à travers différentes traditions linguistiques, identifiant leur rôle dans la création d'images et d'atmosphères narratives.

Les résultats obtenus ouvrent de nouvelles perspectives sur l'utilisation des mots onomatopéiques dans la littérature pour enfants, dévoilant leurs aspects fonctionnels essentiels. Cette recherche contribue de manière significative à notre compréhension du développement des compétences linguistiques des enfants, révélant l'interaction entre l'éducation linguistique et littéraire. Le travail représente une contribution pertinente et fructueuse à la science linguistique, en particulier dans le contexte d'une analyse comparative des caractéristiques linguistiques dans des environnements culturels différents.

Mots-clés: mots onomatopéiques, analyse comparative, caractéristiques phonétiques, caractérisation fonctionnelle.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗВУКОНАСЛІДУВАЛЬНИХ СЛІВ	11
1.1. Означення та класифікація звуконаслідувальних слів.....	11
1.2. Фонетичні особливості звуконаслідувальних слів.....	20
1.3. Роль звуконаслідувальних слів у мовленнєвому розвитку дітей.....	25
Висновки до розділу 1.....	33
РОЗДІЛ 2. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗВУКОНАСЛІДУВАЛЬНИХ СЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ	36
2.1. Огляд дитячої літератури в українській та англійській культурних традиціях.....	36
2.2. Звуконаслідувальні слова в англійській дитячій літературі.....	43
2.3. Звуконаслідувальні слова в українській дитячій літературі.....	51
2.4. Порівняльний аналіз функціональної характеристики звуконаслідувальних слів.....	60
Висновки до розділу 2.....	73
ВИСНОВКИ	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	79
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	84

ВСТУП

Сучасний світ все частіше стикається з викликами глобалізації, що призводить до зближення і взаємодії різних культур та мов. В цьому контексті особливо актуальним є вивчення лінгвістичних особливостей, які формують мовленнєві навички та сприяють ефективному спілкуванню, особливо у дитячому віці. Дитяча література виступає ключовим елементом у формуванні мовленнєвого розвитку дітей. Феномен звуконаслідувальних слів, або ономатопеї, в дитячих творах стає не лише засобом розваг, а й важливим фактором, що впливає на формування мовленнєвих умінь та словникового запасу маленьких читачів.

Звуконаслідування, яке часто називають ономатопеею – цікаве лінгвістичне явище, яке допомагає виражати емоції, передавати настрій та відтворювати сприйняття світу. Цей мовний засіб є ефективним способом сприйняття й передачі інформації, що відображає внутрішнє уявлення мовців про навколишню дійсність. Звуконаслідування – це повноцінний механізм утворення слів, який сприяє розширенню словникового запасу. В минулому воно вже дозволило сформувати значну кількість слів, і його продуктивність залишається важливою для творення нових лексичних одиниць.

Актуальність проблеми звуконаслідувальних слів, яка становить предмет даної магістерської роботи, обумовлена розширенням досліджень в галузі лінгвістики та дитячої літератури. Звуконаслідувальні слова, що імітують звуки навколишнього світу, виступають ключовим елементом в мовленнєвому розвитку дітей. Отже, порівняльний аналіз функціональної характеристики

звуконаслідувальних слів в українській та англійській мовах, зокрема на базі дитячої літератури, набуває великого значення для розуміння особливостей їх використання та впливу на формування мовленнєвих навичок у дітей.

Порівняльний аналіз звуконаслідувальних слів в українській та англійській дитячій літературі є важливим, оскільки це дозволяє виявити спільні та відмінні риси у використанні цих лінгвістичних елементів у двох різних культурах. Знання таких особливостей важливе для вчителів, батьків, та літературних творців, які працюють із дітьми, оскільки це може полегшити процес вивчення мов та сприяти розвитку культурного розуміння.

Такий порівняльний аналіз стає особливо важливим у зв'язку із зростанням інтернаціональних комунікацій та необхідністю адаптації методик вивчення мов до сучасних реалій. Розуміння функціональної характеристики звуконаслідувальних слів у дитячій літературі обох мов сприятиме вдосконаленню процесів вивчення мов та розвитку комунікативних навичок дітей в умовах глобальної спільноти.

В наш час вивчення мов та їх особливостей стає надзвичайно важливим завданням, оскільки мова є не лише ключовим інструментом комунікації, а й несе на собі багаж культурних цінностей. Однією з важливих складових, яка робить мову барвистою та емоційно насиченою, є звуконаслідувальні слова – ці елементи відіграють ключову роль у дитячій літературі. Мовна структура слова, яка включає фонетичний аспект та його функціональне завдання, потребує ретельного аналізу та уваги.

Дослідження функціональних аспектів звуконаслідувальних слів української та англійської мов спрямоване на проведення порівняльного аналізу, зокрема, за використанням дитячої літератури. Дитяча література є унікальним контекстом для дослідження, оскільки її головною метою є формування мовленнєвих та комунікативних навичок у дітей. Розгляд фонетичних особливостей звуконаслідувальних слів у цьому контексті може сприяти уточненню ролі цих елементів у розвитку мовлення дітей та висвітленню відмінностей між мовами, що вдосконалює наше розуміння

фонетичної специфіки.

Своєрідність звуконаслідувальних слів варто розглядати в контексті не лише фонетичної структури, але і їхньої ролі у вираженні почуттів, емоцій та образів. У дитячій літературі ці елементи виступають інструментами, які допомагають дітям у сприйнятті тексту та стимулюють їхню увагу та інтерес до мовного матеріалу. Проведення порівняльного аналізу звуконаслідувальних слів у дитячій літературі двох мов може розкрити особливості та подібності у використанні цих елементів, визначити тенденції та специфіку мовленнєвого впливу на аудиторію різного віку.

Ця магістерська робота присвячена детальному аналізу фонетичної структури та функціонального використання звуконаслідувальних слів української та англійської мов на прикладі дитячої літератури.

Мета дослідження полягає в виявленні особливостей та вивченні функцій цих елементів у контексті мовленнєвого розвитку дітей. Крім того, робота спрямована на визначення взаємозв'язку між фонетичними особливостями звуконаслідувальних слів та їхнім впливом на читацьке сприйняття, а також на висвітлення культурних відмінностей у використанні цих елементів у мовленні дитячих текстів двох різних мов.

Звуконаслідування і звуконаслідувальні слова займають важливе місце в системі кожної мови. Цей шар лексики становить великий дослідницький інтерес для лінгвістів нашого часу. Великий інтерес з боку науковців до даної теми обумовлений передусім універсальністю характеру категорії звуконаслідування та її спільними ознаками, які притаманні більшості мов. Незважаючи на те, що проблема звуконаслідування хвилювала людей з часів давнини, наукові праці, присвячені цьому питанню, стали з'являтися лише наприкінці ХХ ст. Вивченням звуконаслідування займатися такі видатні лінгвісти як Ю.В. Андрійченко [1], І.В. Багмут [2], Л.В. Богдан [3], І.О.Гаценко [6; 7], О. Городиська [9], Л.А. Горохова [10], М.О. Заслоцька [13], А.А. Калита [14], О.І. Кобелянська [15], Л.Г.Котнюк [17].

Проте аналіз наукової літератури дає підстави стверджувати, що до цих

пiр дана мовна лiнгвiстична одиниця як у загальнотеоретичному планi, так i в конкретних мовах – у тому числi в українськiй та англiйськiй – вивчена далеко не повнiстю.

Зважаючи на викладене вище, **актуальнiсть** обраної теми обумовлена потребою глiбшого та детальнiшого вивчення ономапої в українськiй i англiйськiй мовах, а особливо порiвняльного аналізу пласту лексики цих двох мов.

Мета дослідження: вивчення та порiвняльний аналіз фонетичних особливостей звуконаслiдувальних слiв українськoї та англiйськoї мов, зокрема в контекстi дитячої лiтератури, та визначення їхньої ролi у мовленнєвому розвитку дiтей.

Для досягнення поставленої мети слiд вирішити такі **завдання:**

- надати визначення феномену «звуконаслiдування»;
- визначити роль i мiсце звуконаслiдувань у системi частин мови;
- провести аналіз фонетичних особливостей звуконаслiдувальних слiв українськoї та англiйськoї мов.
- вивчити функцiональну роль звуконаслiдувальних слiв у дитячiй лiтературi обох мов.
- здiйснити порiвняльний аналіз використання звуконаслiдувальних слiв в дитячих текстах.
- визначити взаємозв'язок мiж фонетичною структурою та функцiональним навантаженням звуконаслiдувальних слiв.

Об'єктом дослідження є звуконаслiдувальнi слова в українськiй та англiйськiй мовах.

Предметом дослідження є функцiональна характеристика звуконаслiдувальних слiв у дитячiй лiтературi обох мов.

Практичним матеріалом дослідження слугувала звуконаслiдувальна лексика дослiджуваних мов, дiбранi з творiв художньої лiтератури та словникiв.

Поставлена мета та завдання визначають специфіку **методiв дослідження**. Як основний метод дослiдження семантичних, структурних та

функціональних характеристик звуконаслідувальних слів української та англійської мов застосовувався порівняльний метод для зіставлення мовних одиниць порівнюваних мов. Окрім того, в роботі були використані вибіркового метод, який застосовувався при пошуку фактичного матеріалу з тлумачних джерел та художніх творів; кількісному методові для визначення процентних співвідношень між оноματοпоетичними словами; компонентний метод, що передбачав ієрархічний поділ слів на менші компоненти; а також описовий, функціональний та історичний.

Наукова новизна дослідження полягає в комплексному різноаспектному вивченні явища звуконаслідування та аналізі оноματοпоетичної лексики як структурно-цілісного складника лексичного шару української та англійської мов. А також в роботі було запропоновано нову семантичну й структурну класифікації одиниць української та англійської оноματοпоетичної лексики.

Теоретична значимість дослідження. Результати дослідження сприятимуть розширенню теоретичних знань про фонетичні особливості та функціональну роль звуконаслідувальних слів в різних мовах, зокрема в дитячій літературі.

Практична цінність роботи. Матеріали дослідження можуть бути використанні при написанні фундаментальних праць та наукових досліджень, пов'язаних безпосередньо з оноματοпеею, а також при розробці курсів з лексикології, словотвору, стилістики та типології української та англійської мов.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження викладено в доповіді на II Міжнародній науково-практичній конференції "Modern research in world science" (15-17 травня 2022 року, Львів, Україна). За матеріалами доповіді було здійснено публікацію: «Звуконаслідування в англійській і українській мові: порівняльний аналіз». Стаття на тему «Функціональна характеристика звуконаслідувальних слів англійської та української мов: порівняльний аналіз (на базі дитячої літератури)» подана і прийнята до друку в №28 наукового журналу "Актуальні

проблеми філології та перекладознавства" Хмельницького національного університету

Структура дослідження. Робота складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, список джерел ілюстративного матеріалу.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗВУКОНАСЛІДУВАЛЬНИХ СЛІВ

1.1. Означення та класифікація звуконаслідувальних слів

У зв'язку із посиленням інтересом до мотивації/ немотивації мовних знаків, у фокусі лінгвістичних досліджень знаходиться система звукозображення мови, включаючи дві підсистеми – звуконаслідувальну (акустичний денотат) і звукосимволічну (неакустичний денотат). Звуконаслідувальна лексика описує предмети, явища та процеси зовнішнього світу, які спроможні генерувати звуки. Іншими словами, вона визначає систематичний зв'язок між фонемою слова і звуковою характеристикою денотата, що лежить в основі його номінації.

Звуконаслідувальну підсистему формують звуконаслідування або оноματοпоетичні слова, що ґрунтуються на фонетично мотивованому зв'язку між фонемами слова і звуковими характеристиками денотата. Звукосимволічну підсистему складають звукосимволічні слова, які передають мовним звуком відчуття, рух, враження від позначуваного предмета через фонетично мотивовані зв'язки між фонемами слова і незвуковою ознакою денотата.

Номінація звукосимволічного слова характеризується врахуванням ознак об'єктів, які можуть бути сприйняті в різних сенсорних модальностях людини, крім слухової (зір, смак, дотик, нюх, фізичні відчуття тощо). При сприйнятті різноманітних звуків в уяві людини виникають конкретні асоціації та образи [19, с. 77]. Цю властивість звуків, що викликає особливі сенсорні відчуття, емоційні реакції та різноманітні образи, називають звуковим символізмом. Відповідно до слів В. В. Левицького, звуковий символізм ґрунтується на структурній подібності між звуком і змістом, і, отже, не слід ототожнювати поняття іконічності чи іконізму, а також символізму мовного знаку. Визначення терміну «іконічність», яке включає в себе як звуконаслідування, так і звукосимволізм, може бути широким або ж вузьким, орієнтованим на оноματοпею, враховуючи, що іконічні знаки визначаються подібністю до

предмету [22, с. 11].

Звуконаслідувальні слова є винятковою категорією в мові, що надає текстам та мовленню виразність, живучість та глибокий контекст звукового сприйняття. Це особливий вид лексики, в якому звукова форма слова відтворює або намагається відтворити звук, який воно позначає. Розгляд загального поняття звуконаслідувальних слів привертає увагу до їхньої різноманітності, функцій та важливості в мовленнєвому використанні.

Ономатопею чи звуконаслідування можна описати як умовну вербальну імітацію звуків навколишнього середовища, втілену через специфічні мовні засоби. Слід відзначити, що ступінь умовності такої вербалізації звучань може бути відносною [32]. Слова, що виникають на основі корневих звуконаслідувань, формуються за певними стандартними моделями. Знання характеру звучання денотата дозволяє передбачити його структуру, або, з іншими словами, визначити акустичні типи фонем.

Фонетичний символізм, також відомий як звукосимволізм або символіка звуку, можна розглядати як мотивований зв'язок між позначеним об'єктом та його звуковим вираженням. Однак таке визначення не охоплює сферу фонетично мотивованих слів, де виявляється звукосимволізм, незалежно від їхньої первинної або вторинної мотивації, тобто наявності або відсутності звуконаслідування. Зокрема, звукосимволічні слова, також відомі як ідеофони чи образні слова, часто використовуються для вираження різних аспектів руху, світлових явищ, розмірів, форми, віддалення об'єктів, властивостей поверхні, фізіологічних та емоційних характеристик.

На сучасний момент розроблено методику визначення звуконаслідувальних слів, для чого використовуються критерії, такі як редуплікація, експресивна гемінація та ізоморфізм звукосимволічних слів у мовах світу. Звуконаслідувальність виявляється не лише у словах, які в сучасній мові сприймаються як такі, що імітують звуки, але й у численних інших лексичних творіннях, де цей зв'язок може бути відмічений протягом мовної еволюції, або навіть утрачений. Звукосимволічні засади мають високий

рівень продуктивності в різних мовах світу.

Звукосимволічні та звуконаслідувальні слова виділяються не лише за семантичними, але й структурними особливостями, що призводить до створення нових лексико-семантичних категорій у складі дієслова та інших частин мови. Ця тенденція притаманна як сучасній англійській, так і українській мові. Отже, ономапоєя виступає як перший рівень в системі звукозображальних засобів мови.

Звуковий символізм, виступаючи як другий рівень у системі звукозображальних засобів мови, є складнішим явищем, і його матеріальна основа залишається невизначеною. Тимчасово не можна знайти конкретну пояснювальну основу для схожості звукосимволічних елементів у різних мовах світу, оскільки вона виявляється необ'єктивною, або не вписується в логічний рамки, як це можливо для звуконаслідувальних слів.

Таким чином, проблема звукозображення, навколо якої ведуться обговорення з різних точок зору, акцентує увагу на одній з ключових лінгвістичних тем – проблемі мотивованості мовного знаку. У випадку з лексикою звуконаслідування відзначається розвиток двох форм полісемії: в межах самої звукозображувальної системи (з усіма елементами синонімічного ряду, які є звуконаслідувальними словами) і за її межами, тобто на основі семантичної взаємодії з іншими тематичними групами, які не пов'язані із звуками. Важливу роль у цьому відіграють процеси вторинної номінації, серед яких особливо суттєві метафоричні перенесення.

Аналіз ономапоєї займає важливе місце у вирішенні ключових питань мовознавства, зокрема у розгляді проблеми мотивованості мовного знаку та вивченні походження мови. Таким чином, зацікавленість мовознавців у цьому явищі є абсолютно логічною [33; 34; 35; 39]. Дослідження ономапоєї, яке фокусується на відображенні схожості позамовної реальності та її втіленні у мові, є однією з традиційних тем лінгвістичних досліджень. У лінгвістиці існують різні підходи до вивчення ономапоєї, що породжує активні обговорення та розбіжності в граматичному визначенні та лексичному статусі

цього мовного явища. Деякі науковці [28; 37; 50] відмовляються визнавати наявність лексичних одиниць, що мають мотивацію в звуках. Інші, навпаки, прагнуть довести, що комбінації звуків у слові не є випадковими, і на цій основі роблять висновки етимологічного та семантичного характеру. Ймовірно, такі протилежні погляди виникають через те, що питання про мотивованість та немотивованість мовного знака вийшли за межі лінгвістики і набули філософського статусу. Те саме можна сказати і про появу концепції ономапоєї в контексті гіпотези про походження мови.

Наша думка полягає в тому, що концепція ономапоєї, яка є фактом мовної дійсності, потребує конкретизації та уточнення через розбіжності у визначенні та розумінні цього явища. Різні вчені трактують явище ономапоєї по-різному. Деякі розглядають його в рамках гіпотези про походження мови, вважаючи його складовою частиною цього процесу. Інші вчені розуміють та сприймають ономапоєю як відносно нове явище, що виникло на новому етапі, коли свідомість людини та її розумові здібності дозволили сприймати дійсність саме у такий спосіб. Деякі сучасні дослідники розглядають ономапоєю в контексті процесу номінації, інші вбачають її як частину фоносемантичних виявів у мові, а також розглядають як один із засобів утворення нових коренів.

Цілком резонно, що завдяки різноманітності поглядів на це мовне явище визначається і його тлумачення різними авторами. Наприклад, в словнику Ж. Марузо це явище описано як «створення слова, що нагадує наслідування звуків, близьке до об'єкта або дії, що означає це слово» [48, с. 110]. Другий підхід визначає звуконаслідування як відтворення природних усних звуків, які створює людина, і звуків, що генерує природа [51, с. 3]. Ще одне трактування полягає в тому, що звуконаслідування є відношенням між елементами позначуваного і позначеного, ґрунтуючись на співвідношенні їхніх властивостей [46, с. 280]. Інші визначення вказують на те, що звуконаслідування є символічним живописом голосу [26, с. 189], або як прояв образотворчої мотивованості у мові [11, с. 112], або навіть як одне з джерел збагачення новими коренями будь-якої мови [20, с. 109].

Отже, звуконаслідування – це специфічне віддзеркалення у мові звукової сторони дійсності для образного уявлення про неї. Це не назва предметів або їхніх дій, а приблизне зображення дії предмета, процесу з характерним для нього звуком (ритм, мелодія, тембр).

Важливо враховувати, що словник, який містить оноματοпеїчну лексику, відіграє визначну роль у формуванні дитячої мови. Мотивовані мовні одиниці, які відтворюють звучання навколишнього світу, становлять значущу частину дитячого мовлення. Ці слова легко сприймаються маленькими дітьми і не викликають труднощів при їх відтворенні.

Аналіз мовлення дітей підтверджує, що використання вигуків і звуконаслідувальної лексики є характерною рисою мовлення молодших дітей [4; 5]. Використання цих слів має дві основні функції: номінативну, яка полягає в найменуванні результату наслідування звучання, і експресивну, яка надає мовленню емоційного відтінку і виразності.

Звуконаслідувальна лексика використовується в дитячій літературі, особливо в поезії та дитячих творах. Цей стиль лексики є доступним засобом сприйняття навколишньої дійсності для дітей і відіграє важливу роль у збагаченні мовлення, роблячи його емоційно насиченим та виразним.

У наукових текстах різні визначення звуконаслідувальної лексики вказують на те, що це переважно наслідування різноманітних звуків, що випускаються різними об'єктами, які можуть бути як живими, так і неживими.

Питання щодо статусу звуконаслідувальних слів стало традиційним у мовознавстві, і досі відсутній єдиний підхід до їх тлумачення. У лінгвістичній традиції звуконаслідувальні слова визнаються в основному як окрема категорія вигуків, або як слова, які існують поряд з ними, або слідують за ними.

Вигуки і звуконаслідувальні слова довгий час залишалися за межами спеціальних наукових досліджень. Проте в останні десятиліття інтерес до проблеми вигуків і звуконаслідувальних слів зріс. Вивченням таких лінгвістичних одиниць в українському мовознавстві займалися Багмут І.В. [2], Мацько Л. І. [28; 29], Малинюк І. В. [24; 25; 26], Марченко Л. С. [27],

Гаценко І. О. [6; 7], Мельничук Р. І. [30; 31] та ін. У цих дослідженнях знайшли висвітлення фонетичні, структурні, семантичні та синтаксичні особливості вигуків і звуконаслідувальних слів, їх класифікації, а також їх функціонально-комунікативні властивості.

В українському мовознавстві використовують й інші синонімічні терміни на позначення звуконаслідування та звуконаслідувальних слів: оноματοпоетика, оноματοпоетичне слово, оноματοпея, оноματοп, ономатет, мімема, імітатив, зображувальні слова, наслідувальні слова, образотворчі слова) [38, с. 13].

У сучасній лінгвістиці термін звуконаслідування вживається для позначення імітації звуків, що існують у реальному навколишньому житті, фонетичними засобами мови. Результатом цього процесу є звуконаслідувальні слова чи оноματοпеї (від грец. *onomatoroiia* – словотворчість, побудова назв, від *opoma* – ім'я, *roeiō* – роблю, творю). Прикладами оноματοпеї в англійській і українській мовах можуть бути такі слова: англ. *meow* – укр. – *мяу*, англ. *too* – укр. – *мууу*, англ. – *ha-ha-ha* – укр. – *ха-ха-ха*, англ. – *bang* – укр. – *бух*, англ. – *ding-dong*, укр. – *тік-так*, англ. – *gurgle-gurgle* – укр. – *буль-буль*.

У сучасний період існує значна кількість тлумачень поняття звуконаслідування. Ми наведемо ще декілька дефініцій цього терміну. Термін «звуконаслідування» також використовується для опису прямої імітації звуків нелінгвістичного походження шляхом поєднання відповідних сегментів, які обираються з інвентарю фонем конкретної мови. Іншими словами, ми повинні використовувати звукові компоненти відповідної форми, які виникають з нелінгвістичних джерел. Це призводить до створення слів, які складно класифікувати і визначати їх місце в мовній системі.

Олена Селіванова, українська лінгвістка, надає таке визначення: «оноματοпея – це умовне відтворення звуків природного середовища за допомогою фонетичних засобів конкретної мови (таких, як звуки тварин або птахів, звуки неживих предметів, імітація звуків природних явищ і т. д.)». [48, с. 431].

Звуконаслідування розуміють як слово, що виявляє фонетично

мотивований зв'язок з позначеним (денотатом) через закономірну взаємодію між звуковим складом слова (фонемами) та його акустичною характеристикою.

М. О. Куц визначає оноματοпею не як результат звуконаслідування, а як «Створення слів за допомогою звуконаслідування – це метод, який полягає в імітації звуків, що видають тварини або відтворенні в слові звуків, що асоціюються або сприймаються як характерні для певної дії, супроводжуючи її звуком». Також можна зустріти більш спрощений термін «оноματοпея» – це словотвір шляхом звуконаслідування [19, с. 494].

Визначення охоплює два вищезгадані аспекти: оноματοпея – це, насамперед, умовне відтворення звуків природи та звучання, пов'язаних із певними процесами (наприклад, сміх, свист і т.д.), а також імітація криків тварин. По-друге, це також створення слів, звукова форма яких у певній мірі нагадує зазначені явища, тобто слова, які мають корінь із звуконаслідування [36, с. 157].

Звуконаслідувальні слова виникають із природної тенденції людей відтворювати навколишні звуки у мовленні, створюючи тим самим особливий мовний ресурс для опису звукових подій та явищ. Ці слова відіграють важливу роль у вираженні звуків різних природних явищ, звірів, предметів чи навіть емоцій. Вони стають своєрідним містком між словесним та звуковим світом, дозволяючи мовцеві або авторові творити звукові образи для слухача чи читача.

Звуконаслідування розподіляються на такі типи:

1) звуки живих істот, які утворюються в процесі спілкування та вираження почуттів: *babble, giggle, whisper, mutter*. Ця група є найбільшою;

2) звуки тварин, птахів і комах: *buzz, croak, moo, purr*. Ця група досить велика. Звуків є стільки, скільки в природі тварин. Деякі птахи називаються за звуками, які видають: *a crow (ворона), a cuckoo (зозуля)*;

3) звуки природи: *to blow, to bubble, to gush, to splash, to trickle*;

4) звуки металевих речей, рушниць, вогню: *to bang, to clang, to clank, to clap, to click, to pop*;

5) звуки дзвонів і годинників: *tick, tick-tock, ting*;

6) звуки механізмів: *blare, roar, screech, burr, drone*;

7) звуки ударів або зіткнення: *whack, clash, crash*.

Звуконаслідувальні слова класифікують також відповідно до частотності використання. Оскільки вони беруть участь у створенні потрібного ефекту, то можна також говорити про поділ на загальноприйняті й авторські, або індивідуальні, звуконаслідування. Загальноприйнятими вважаються такі звуконаслідування, які носії мови чують однаково (*tick-tock*), а індивідуальні є тими, які автор створює сам, залежно від того, як він їх чує або як хоче, щоб їх почули читачі (*RRrrRRrrRRoom-ER-ER-ER* – звук автобуса). Письменники можуть використовувати звуконаслідувальні одиниці для підсилення акустичного фону описуваної сцени або вираження відчуттів героя. Водночас розкривається своєрідність його особистості, яка виражається в особливостях мови. Звуконаслідувальні слова можуть використовуватися як у прямому, так і в переносному значенні. Дієслово *chatter* вживається в прямому значенні в такому випадку: *He and Fred began chattering away about past bargains found and Internet profits reaped*. Прикладом вживання звуконаслідування в переносному значенні є *quiver*: *He pointed his fingers, his cheeks flushed and he seemed to quiver with emotion*. Звуконаслідування також можна поділити на первинні та похідні. Первинними є односкладові й неподільні одиниці (*tweet*). Похідними є форми, утворені від первинних шляхом додавання до них афіксів (*knocking*).

Розмаїття звуконаслідувальних слів у різних мовах світу є вражаючим, адже кожна мова відображає свою унікальність та особливості звукового середовища, в якому вона використовується. Українська та англійська мови, зокрема, володіють власними наборами звуконаслідувальних слів, що розкривають їхню індивідуальність та особливості сприйняття звуків.

Функціональний аспект звуконаслідувальних слів варіюється від створення атмосфери та наочності в літературних творах до вираження емоцій чи відтворення звуків у навколишньому світі. У дитячій літературі зокрема, ці слова відіграють значущу роль у формуванні сприйняття звуків та розвитку мовленнєвих навичок у дітей. Вони стають невід'ємною частиною уроків мови

та розвитку фонетичних умінь.

З погляду теоретичної цінності, вивчення звуконаслідувальних слів відкриває можливості для подальшого розвитку фонетики та лінгвістики. Розуміння, як мова відтворює звукові враження, може допомогти в удосконаленні мовознавчих теорій та методів викладання.

Практична цінність дослідження полягає в можливості застосування отриманих знань у навчанні та вихованні. Вчителі, педагоги та батьки можуть використовувати звуконаслідувальні слова для розвитку вмінь дітей сприймати та виражати звуки навколишнього світу.

Загальне поняття звуконаслідувальних слів виступає як ключ до розуміння, як мова відтворює звуковий пейзаж, а також як це впливає на сприйняття та комунікацію. Ця наукова розвідка прагне розкрити багатогранність та значущість звуконаслідувальної лексики як елемента мовної системи та засобу збагачення виразового потенціалу мовлення.

Ономатопоетична лексика, або звуконаслідувальні слова, представляє собою унікальну групу слів, які моделюють звуки об'єктів чи явищ навколишнього світу. Ця форма мови є важливим елементом комунікації та виражає природний інстинкт людини відтворювати навколишні звуки у мовленні. Історія вивчення ономатопоетичної лексики відображає розвиток лінгвістики та постійну увагу до вивчення мовних засобів вираження звуків.

Історія дослідження ономатопоетичної лексики налічує десятиліття систематичного вивчення. Перші спроби розуміння цієї форми словесної експресії можна відзначити в роботах античних філософів і мовознавців. Сократ та Платон вже висловлювали ідеї щодо того, як мова відображає природні явища, але специфічні властивості ономатопоетичної лексики не привертала серйозної уваги.

Історія вивчення ономатопоетичної лексики свідчить про поступовий розвиток у розумінні природи цих слів. Від літератури античності до глибоких аналізів у рамках когнітивної лінгвістики це дослідження поглиблює наше розуміння того, як мова відтворює звуковий світ та взаємодіє із нашим

мисленням.

У наукових працях та дослідженнях звуконаслідувальна лексика теж займає значне місце. Ономатопоетичні слова ще з античних часів привертали увагу філософів, психологів та мовознавців. Перші праці належать стоїкам, а вже в кінці XIX – на початку XX століття стали з'являтися лінгвістичні розвідки, дотичні до цього явища. Ономатопея зазвичай обговорювалася у контексті багатьох інших (хоча й дуже важливих) аспектів, таких як сутність мови та її походження, мовного знака, питань експресивної та дитячої мови, стилістики, поетики та психології. Тільки в окремих випадках ономатопея розглядалася як самостійний предмет дослідження. Проте лише в останні десятиліття XX століття ономатопоетична лексика стала окремим об'єктом дослідження.

Звуконаслідуванням присвятили роботи такі зарубіжні лінгвісти як С. Мартін [54], Е. Фейтельберб [53] та ін.

Ономатопейчна лексика інших мов описана в дослідженнях В. О. Охріменко [39-45], Ю. В. Якимович [52].

Звуконаслідування англійської та української мов здебільшого відрізняються за фонетичною формою. Англійська мова має широкий спектр звуконаслідувань, зокрема на позначення ударів різної інтенсивності; залежно від сили або гучності використовуються різні слова. Семантично їх можна розділити на певні класи, які є приблизно однаковими в обох мовах. Крім того, як в англійській, так і в українській наявні звуконаслідування різної структури, від простих односкладових слів до похідних і складених. Процес утворення звуконаслідувань в обох мовах відбувається за схожими принципами; часто використовується редуплікація та афіксація. Для забезпечення адекватності перекладу ономатопеї важливо враховувати, як ці одиниці функціонують у системі мови оригіналу та мови перекладу, а також аналізувати контекст, у якому вони були вжиті.

1.2. Фонетичні особливості звуконаслідувальних слів

Фонетика визначається як ключова галузь мовознавства, яка застосовується в різних сферах, зокрема таких, як корекція вимови та вирішення загальних проблем із вимовою (у сфері сурдопедагогіки та логопедії), раціоналізація письма та навчання правильної артикуляції. Особливу роль вона відіграє у вивченні іноземних мов, допомагаючи нам оволодіти правильними навичками мовлення, точно відтворювати інтонацію та інші аспекти. Фонетика, як галузь мовознавства, досліджує звуковий аспект мови, охоплюючи звуки, їх характеристики, функції, закономірності поєднання, фонетичні процеси, а також елементи, засоби та ознаки, включаючи інтонацію. Зрозуміло, що звук є основною фонетичною одиницею.

Фонетика визначається двома основними завданнями. По-перше, вона досліджує аспекти звукової структури мови, а по-друге, вивчає звуковий аспект мовного спілкування. І. Савченко вказує на те, що звукова матерія є невід'ємною основою існування мови. Це ствердження має велике значення, оскільки без звуків мова не може існувати; вона розвивається в процесі живого спілкування між людьми. Фонетика досліджує звук на різних рівнях: від артикуляції, розглядаючи процес утворення звуку, до акустики – його звучання, а також перцепції – сприйняття звуку. Нові дослідження також розглядають функціональний та лінгвістичний аспекти цього питання [46].

Фонетика є ключовою галуззю лінгвістики, що вивчає звучання мови та звукову структуру мовлення. У цьому контексті, звуконаслідувальні слова виявляються особливими об'єктами дослідження, оскільки вони специфічним чином відтворюють звуки реального світу та стають унікальним засобом вираження.

Фонетика є суттєвим аспектом у вивченні будь-якої мови, що аналізує як звуки, так і їх комбінації, структуру складу, інтонацію та наголос. Усі лінгвістичні одиниці передаються через звукове вираження, яке становить основу мовної структури взагалі. Без знання фонетики неможливо осмислити граматику та писемний аспект, що призводить до мовних недоліків як у носіїв,

так і у тих, хто вивчає іноземні мови. Фонетика досліджує звуки людської мови, охоплюючи фізичні властивості їх утворення, фізіологічні процеси, пов'язані з мовленням, а також сприйняття та інтерпретацію мовних звуків.

Фонетика визначає основні фонетичні одиниці. Залежно від їх можливості вичленовуватися лінійно, їх розподіляють на лінійні (послідовні) та нелінійні (не послідовні). До лінійних одиниць належать звук (найменша фонетична одиниця, яку можна вимовити чи сприйняти на слух), фонема (мінімальна фонетична одиниця, що сприймається свідомістю і служить матеріалом для побудови інших одиниць), склад (комбінація голосних і приголосних фонем чи звуків), фонетичне (фонологічне) слово (фонетичний чи фонологічний запис повнозначного і службового слова, яке є єдиним цілим), (фонологічне слово) [46, с. 28]. Фонема класифікуються відповідно до того, чи тон чи шум лежить в їхній основі. Якщо основою є тон, то це голосні звуки, якщо основою є шум – приголосні [46].

Фонетика досліджує аспекти артикуляції та акустики фонем конкретної мови, їх взаємодію у потоці мовлення та зміни, що відбуваються в певних позиціях у зв'язку із фонемами. Основні завдання фонетики включають вивчення фізичних характеристик, інтонації, сприйняття наголосу, а також граматичної і лексичної ролі фонем та розділення мовленнєвого потоку на сегментні одиниці, такі як звук, склад, мовна фраза, мовний такт (синтагма) і фонетичне слово. Крім того, фонетика розглядає суперсегментні аспекти, такі як мелодійність (тон), динаміка (наголос) та темпоральність (тривалість), які взаємодіють із сегментними одиницями в мовленні [35].

Артикуляційні особливості звуконаслідувальних слів заслуговують на особливий аналіз, оскільки вони впливають на точність та виразність передачі звукового ефекту. Часто це пов'язано з особливостями апарату артикуляції, тобто рухами губ, язика та інших артикуляторів. Наприклад, звук «м» в ономотопейному слові «мур-мур» вимагає з'єднання губ, що імітує звук муркотання kota.

Інтонація грає важливу роль у передачі емоцій та інтонаційних відтінків

звуків. Звуконаслідувальні слова можуть мати варіації інтонації в залежності від контексту або емоційного забарвлення, що їм надається. Наприклад, слово «*пиу-пиу*» може бути вимовлене з високою інтонацією для імітації вибуху чи з низькою для передачі менш емоційного звучання.

Тембр, характеристика яка визначається акустичними властивостями голосового звуку, також відіграє свою роль у фонетичних особливостях звуконаслідувальних слів. Деякі звуки можуть бути намагнічені до конкретного тембру для кращого відтворення ефекту. Наприклад, «*grrrr*» може відображати глибокий тембр, що асоціюється із ревом ведмеда чи іншого великого тварини.

Темп вимови та ритмічні аспекти також можуть впливати на сприйняття звуконаслідувальних слів. Деякі звуки можуть бути вимовлені швидко, створюючи ефект певного звукового явища, в той час як інші можуть бути виражені повільним ритмом, намагаючись відтворити більш медитативні або спокійні звуки.

Фоносемантика – галузь науки, яка досліджує звукову образність системи мови. Основною її рисою є використання звуків для зображення, або фонетична мотивованість. Головною метою фоносемантики є аналіз звукового вираження як необхідного, суттєвого та відносно стійкого невірального зв'язку між фонемами слова та ознакою об'єкта-денотата, що є основою для номінації.

Фоносемантика включає такі ключові концепції, як звуконаслідування (ономатопея) та звукосимволізм. Ономатопея має систематичний та невірний фонетично мотивований характер і є умовною вербальною імітацією звуків оточуючого світу. У звуконаслідуванні чітко виражено зв'язок між позначеним та знаком, оскільки існує пряма залежність ономатопа від денотата. Звуконаслідувальні основи в різних мовах, будь вони споріднені чи неспоріднені, є високопродуктивними та мають універсальний характер. Культурні та географічні особливості нації впливають на формування характерної лексики звуконаслідувань в мові. Оскільки кожна мова відтворює звучання навколишнього світу індивідуально, ономатопеїчна лексика різних мов може розрізнятися, хоча іноді може бути схожою. Розбіжності у

звуконаслідуванні обумовлені складною природою джерела звуку, що ускладнює точну імітацію засобами мови. Таким чином, кожна мова обирає окремі аспекти звуку як об'єкт для наслідування.

Сучасне розуміння терміну «звуконаслідування» або «ономатопеї» з фонетичної точки зору використовується для позначення прямої звукової імітації нелінгвістичних звуків шляхом комбінування відповідних фонематичних сегментів, які вибираються з інвентарю фонем конкретної мови. У результаті цього процесу виникають мовні одиниці, і визначення їхнього статусу представляє певну складність.

Важливо відзначити, що ранні дослідження ономатопеїчних аспектів зводилися до припущень, що мова виникла внаслідок того, що людина просто наслідувала звукові властивості предметів, які вона називала.

Типологічні особливості звуконаслідувальних слів досліджує Ірина Гаценко [44]. У її працях акцентується увага на звуконаслідувальних словах як на наочних прикладах мотивованості мовного знака.

Фонетичні особливості звуконаслідувальних слів також включають в себе намагання відтворити конкретні акустичні характеристики. Наприклад, при описі звуку дощу слово «*туп-туп*» може враховувати дрібний, ритмічний стукіт крапель дощу.

Акценти та наголоси відіграють важливу роль у фонетичній організації звуконаслідувальних слів. Правильне розташування акцентів може навіть покращити виразність та сприйняття відтвореного звуку.

Фонетичні особливості звуконаслідувальних слів виявляються не лише в їхній лексичній унікальності, а й у їхній здатності точно передати звукові характеристики об'єктів та явищ, які вони описують. Глибше вивчення цих фонетичних особливостей розкриває важливі аспекти, якими мовлення відтворює звукову реальність оточуючого середовища та використовує їх для досягнення максимальної ефективності мовленнєвого виразу.

Однією з основних характеристик звуконаслідувальних слів є їхня фонетична імітація. Це явище полягає в тому, що сам звук слова відтворює

звук, який воно описує. Наприклад, українські слова «гав-гав,» «шмат,» або «буль-буль» точно передають відповідні звукові відбитки – гавкіт собаки, обривання чогось гострим різцем чи булькіт води. Або такі англійські лексеми, як *bang, crack, ding-dong* передають, відповідно, важкий удар, тріск, звук дзвіночків. Фонетична імітація у звуконаслідувальних словах не лише надає їм лексичного багатства, але і робить мовлення більш динамічним та емоційним.

Ознайомлення з фонетичною структурою звуконаслідувальних слів вказує на те, як вони відображають артикуляційні процеси та звукові характеристики. Наприклад, слова, що імітують природні звуки, можуть включати повторення складів, ритмічні аспекти та особливості наголосу. Така фонетична різноманітність взаємодіє зі значенням слів, роблячи їх вимову жвавішою та ефективнішою для передачі конкретного звукового враження.

Роль фонетичних особливостей у мовленнєвому розвитку дітей стає особливо важливою. Вивчення та використання звуконаслідувальних слів у дитячій літературі сприяє формуванню їхнього артикуляційного апарату, покращує фонетичну чутливість та розвиває здатність розрізняти різні звуки. Наприклад, вживання слів типу «шурх-шурх» чи «бренькіт» допомагає дітям осмислювати та відтворювати різноманітні звукові події, сприяючи їхньому фонетичному розвитку.

Крім того, звуконаслідувальні слова активно використовуються у різноманітних мовленнєвих іграх та завданнях, що спрямовані на розвиток мовленнєвих навичок у дітей. Дитячі казки, сповнені звуків та шумів, стають не лише джерелом розваги, але й засобом активного вивчення мови та збагачення словникового запасу.

Використання звуконаслідувальних слів у мовленні дитини має ще один важливий аспект – активне розширення словникового запасу. Діти запам'ятовують слова, які асоціюються із конкретними звуками, що робить процес навчання мови більш ефективним та цікавим. Наприклад, англійські слова *gaggle, cling, creak, twinkle* чи українські лексеми «цвірінькання», «гомін» «жмурки» надають мовленню дитини конкретні образи та враження, що сприяє

кращому засвоєнню нових слів та їхньому використанню в різноманітних ситуаціях.

Загалом, фонетична структура звуконаслідувальних слів є невід'ємною частиною розвитку мовлення та використання мови у дитячому віці. Освіта в галузі фонетики та вивчення звуконаслідувальних слів в українській та англійській дитячій літературі приводить до глибшого розуміння цих лінгвістичних елементів і виявляє їхню ключову роль у формуванні мовленнєвих навичок та розвитку словникового запасу дітей.

1.3. Роль звуконаслідувальних слів у мовленнєвому розвитку дітей

На сьогоднішній день розвиток мовлення є однією з нагальних проблем виховання. Висловлювання дитини, його структура, яскравість, інтерес та вміння розповідати образно служать важливими показниками рівня її мовного розвитку. Це відображає володіння мовним багатством рідної мови та вказує на рівень розвитку розумових, естетичних та емоційних аспектів [47].

Мовленнєвий розвиток дитини є складним і багатоплановим процесом, який залежить від численних чинників. Однак однією з важливих складових цього процесу є використання звуконаслідувальних слів, що мають велике значення у формуванні мовленнєвих навичок у дітей. Розглянемо роль звуконаслідувальних слів у мовленнєвому розвитку дітей, їх вплив на мовні навички та можливості застосування в педагогічній практиці.

Звуконаслідувальні слова є лінгвістичним явищем, що імітує звуки предметів, явищ або дій. Їхня класифікація включає в себе категорії, які відтворюють звуки природи, тварин, предметів, а також звуки рухів та емоцій. Фонетична структура звуконаслідувальних слів має важливе значення. Вимова таких слів сприяє розвитку артикуляційних навичок, поліпшує фонетичну чутливість та розрізняння звуків. Фонетична структура звуконаслідувальних слів є ефективним інструментом для розвитку артикуляційних навичок у дітей. При вимові таких слів діти активно працюють із апаратом мовлення, формуючи

правильні артикуляційні рухи. Це особливо важливо на етапі формування мовленнєвих навичок, коли дитина тільки починає володіти мовою.

Звуконаслідувальна лексика в українській дитячій літературі відіграє ключову роль у тому, як діти сприймають та розуміють навколишній світ. Вона являє собою своєрідний мовний інструмент, який не тільки передає конкретні звуки, але й активно впливає на формування вражень, створюючи емоційно насичені та живі образи.

Однією з важливих функцій звуконаслідувань є опис предметів, явищ та процесів, які виробляють звуки. Наприклад, коли автор описує дзюрчання дощових крапель чи шелест листя, використання звуконаслідувальної лексики дозволяє читачеві точніше уявити та відчувати ці звуки. Це робить оповідання більш реалістичним і привабливим, особливо для молодшого читача, котрий лише вчиться сприймати навколишній світ через слово.

Звуконаслідувальні слова стають ефективним засобом створення атмосфери та настрою в тексті. Наприклад, вони можуть передати шепіт вітру, свистіння ракети, гомін веселих святкових перегонів чи навіть тихий шум природи вночі. Такий підхід дозволяє дитячим творам стати більш жвавими та пристосованими до різних ситуацій, а також надихає дітей на творчість, фантазію та уяву.

Важливо відзначити, що звуконаслідування виходить за межі простого відображення звуків. Воно активно використовується для створення враження від дій героїв чи об'єктів у тексті. Наприклад, герой, який швидко рухається, може *"бігти топ-топ"*, а веселий персонаж може *"сміятися ха-ха-ха"*. Це вносить динаміку та рух у оповідання, роблячи його захопливим та енергійним.

До того ж, використання звуконаслідувань у дитячій літературі підтримує розвиток акустичного сприйняття у дітей. Це допомагає їм розрізняти та розпізнавати різні звуки, розвиваючи вміння слухати та реагувати на різноманітні акустичні подразники.

Звуконаслідувальна лексика має також важливе значення для розвитку творчості та уяви дітей. Їхня увага до звуків у тексті сприяє створенню образів

у їхній уяві, підтримуючи процес творчого мислення. Коли діти вчитимуться відчувати ритм та інтонацію через звуконаслідування, це стимулює розвиток їхньої мовленнєвої винахідливості.

Українська дитяча література виступає не лише як розважальний засіб, але й як потужний інструмент для навчання та виховання. Використання звуконаслідувань в казках та поезіях глибше вплітає дітей в світ мови та розкриває перед ними необмежені можливості творчого сприйняття навколишнього світу. Такий підхід, відзначений національним колоритом, робить українську дитячу літературу особливою та значущою.

Вимова звуконаслідувальних слів допомагає у поліпшенні фонетичної чутливості дитини. Вона навчає її розрізняти нюанси вимови та сприяє формуванню точного артикуляційного висловлення. Це має важливе значення для подальшого вивчення мови та вдосконалення мовленнєвих навичок. Педагоги можуть використовувати звуконаслідувальні слова в артикуляційних вправах. Спрямовані на правильну вимову конкретних звуків, такі вправи розвивають точність та координацію рухів мовленнєвого апарату.

Для покращення розрізнення звуків, педагоги можуть використовувати групові вправи, включаючи звуконаслідувальні слова. Діти вчаться визначати відмінності в звучанні слів та реагують на зміни в артикуляції.

Майбутні дослідження можуть бути присвячені вивченню впливу звуконаслідувальних слів на мовленнєвий розвиток у різних вікових групах дітей. Це дозволить визначити оптимальний період для використання таких слів у навчанні. Створення методик та рекомендацій для використання звуконаслідувальних слів у педагогічній практиці є ще однією перспективою. Це допоможе учителям ефективно впроваджувати цей метод у роботу з дітьми [49].

Висновок може підкреслити важливість використання звуконаслідувальних слів у педагогічній практиці для ефективного розвитку мовленнєвих навичок дітей. Фонетична структура цих слів відіграє ключову роль у формуванні артикуляційних навичок та розвитку фонетичної чутливості,

що має важливе значення для повноцінного вивчення мови. Педагогічні методики та вправи на основі звуконаслідувальних слів можуть стати ефективним інструментом у руках вчителів для стимулювання мовленнєвого розвитку дітей.

Використання звуконаслідувальних слів у мовленні дитини сприяє активному розширенню словникового запасу. Діти запам'ятовують слова, які асоціюються зі звуками довкілля, що робить навчання мови більш ефективним.

Використання звуконаслідувальних слів має психолінгвістичний аспект, оскільки діти легше запам'ятовують слова, які пов'язані із конкретними звуками. Ця асоціація полегшує процес навчання та сприяє побудові асоціативних зв'язків між словами та їхніми звуковими елементами.

Використання звуконаслідувальних слів дозволяє створити інтерактивне та цікаве навчальне середовище. Діти залучаються до мовного процесу, беручи участь у гральних та відтворювальних завданнях, що сприяє ефективному навчанню.

Звуконаслідувальні слова впливають на мовну асиміляцію дітей. Вони допомагають малюкам легше та природніше вивчати нові слова, роблячи процес навчання цікавим та привабливим. Діти, які активно використовують звуконаслідувальні слова, розвивають власні мовні стратегії. Вони вчаться виражати свої думки та ідеї, користуючись багатством звукових засобів, що сприяє формуванню високого рівня комунікативних навичок.

Використання звуконаслідувальних слів може бути вихідним пунктом для розробки новаторських методик викладання мови в освітніх установах. Розширення мовного потенціалу дітей за допомогою цих слів може бути ключовим елементом педагогічної практики. Використання звуконаслідувальних слів може служити ефективним інструментом для підготовки дітей до навчання. Вони вчаться розпізнавати та вживати різні слова, що полегшує їхню адаптацію в освітньому середовищі.

Звуконаслідувальні слова допомагають формувати фонематичну свідомість у дітей. Вони навчаються розрізняти окремі звуки та визначати їх в

мовленні, що є ключовим аспектом читання та письма.

Використання звуконаслідувальних слів під час мовленнєвих вправ стимулює творчий підхід до мови. Діти не лише вчаться виразно висловлювати свої думки, але й розробляють власні звукові асоціації.

Використання звуконаслідувальних слів у мовленнєвих вправах для дітей є не лише засобом розвитку мовленнєвих навичок, а й стимулює творчий підхід до вираження своїх думок та емоцій. Участь у мовленнєвих вправах, де активно використовуються слова, які імітують різноманітні звуки, дозволяє дітям розширити свій словниковий запас та вивчити нові мовні конструкції, одночасно відчуваючи радість від творчого виразу.

Під час таких вправ діти не лише вчаться правильно вимовляти звуки, але також відчувають, як ці слова впливають на атмосферу оповіді чи розповіді. Наприклад, гра в «звучання слів» дозволяє їм відчути емоційні відтінки та вигравати ролі різних звуків, надаючи власний тон оповіді. Це не лише розвиває їхню фонетичну чутливість, але і створює умови для творчого вираження особистості через мовлення.

Такі мовленнєві вправи сприяють формуванню та розвитку уяви та творчого мислення. Діти вчаться асоціювати звуки з конкретними об'єктами, явищами чи емоціями, розширюючи свою когнітивну карту світу. Наприклад, використання слів «щебетати,» «гомін,» або «клопотати» дозволяє дітям створювати власні образи та відтворювати різноманітні ситуації в уяві, розгортаючи творчий процес у мовленні.

Крім того, участь у мовленнєвих вправах, пов'язаних із звуконаслідуванням, сприяє формуванню навичок спілкування та взаємодії з однолітками. Діти можуть спільно створювати оповіді, використовуючи звуконаслідувальні слова, що сприяє розвитку комунікативних навичок та вміння працювати в групі.

Враховуючи вищевикладене, можна визначити, що використання звуконаслідувальних слів під час мовленнєвих вправ не лише сприяє розвитку мовленнєвих навичок та фонетичної чутливості, але й розкриває творчий

потенціал дітей у вираженні своїх думок та емоцій через мову.

Введення звуконаслідувальних слів у дитячі книги збагачує літературний досвід та сприяє розвитку мовленнєвих здібностей. Читання таких книг робить заняття з мови цікавими та веселими.

Вчителі мають надавати важливої ваги навчанню використання звуконаслідувальних слів на заняттях. Вони можуть створювати цікаві завдання та вправи, які допомагають дітям розвивати мовленнєві навички.

Звуконаслідувальні слова дозволяють дітям виражати свої емоції та почуття через мову. Вони стають засобом для передачі радості, страху, захоплення та інших емоцій.

Звуконаслідувальні слова сприяють позитивній мовленнєвій асиміляції. Діти швидше та легше засвоюють нові концепції через звукову імітацію, що полегшує їх розвиток.

Вивчення розвитку мовлення дітей є однією з ключових областей психолінгвістики, а роль звуконаслідувальних слів в цьому процесі виявляється особливо значущою. Звуконаслідувальні слова, відомі також як ономапопеї, відіграють важливу роль у формуванні та розвитку мовленнєвих навичок у дітей.

Однією з ключових ролей звуконаслідувальних слів є їх вплив на фонетичний розвиток мовлення у дітей. Використання слів, що точно імітують звуки навколишнього світу, допомагає малюкам вивчати та адаптуватися до різноманітних фонем та артикуляційних особливостей. Це сприяє формуванню точного фонематичного сприйняття та покращує артикуляційні навички.

Використання звуконаслідувальних слів також грає важливу роль у розширенні лексичного запасу дітей. Вони дозволяють малюкам пов'язувати слова з конкретними звуковими враженнями та об'єктами навколишнього світу. Наприклад, слова «гав-гав» чи «гугу» допомагають дитині ідентифікувати звуки, які видають тварини чи пташки.

Звуконаслідувальні слова мають потужний вплив на уяву дітей та їх творчість. Імітація різних звуків розширює межі уявлення та дозволяє малюкам

створювати свої власні звукові образи. Це стимулює розвиток творчих здібностей та допомагає у формуванні індивідуального сприйняття звуків.

Звуконаслідувальні слова є справжньою скарбницею для розвитку уяви та творчості дітей. Їх вплив на формування образів та вираження емоцій в дитячому світі неперевершений. Ці слова стають мовними пензлями, які дозволяють дітям намалювати звуки у своїй уяві та створити унікальні образи та історії.

По-перше, звуконаслідувальні слова активізують уяву дітей, надаючи їм можливість відчувати звуковий ландшафт навколо себе.

По-друге, звуконаслідувальні слова стають стимулом для творчого самовираження. Діти, користуючись цими словами, розробляють власні звукові образи та асоціації, що активно сприяє розвитку їхньої творчості. Вони можуть створювати власні оповіді, де кожне звуконаслідувальне слово відтворює конкретний звуковий ефект, надаючи їхнім історіям особливий характер та динаміку.

По-третє, звуконаслідувальні слова розкривають перед дітьми безмежні можливості мовленнєвого виразу. Вони дозволяють створити мовні пейзажі, в яких кожне слово є важливим елементом відтворення звуків навколишнього середовища. Це розширює їхнє розуміння мови та сприяє активному включенню в процес мовленнєвого вираження.

Загалом, звуконаслідувальні слова виявляються не лише мовним засобом, але й креативним інструментом, який розвиває уяву, сприяє творчості та надає дітям можливість виразити свої почуття та думки у захопливий спосіб.

Звуконаслідувальні слова допомагають дітям сприймати ритм та мелодію мови. Їхнє використання у вигляді ритмічних повторень або інтонаційних варіацій допомагає у формуванні музикальності та ритмічності мовлення.

Звуконаслідувальні слова сприяють розвитку емоційної інтелігенції та соціальної адаптації. Діти використовують ці слова для вираження своїх почуттів та сприйняття навколишнього світу, а також для взаємодії з іншими дітьми та дорослими.

Звуконаслідувальні слова відіграють невід'ємну роль у мовленнєвому розвитку дітей, впливаючи на різні аспекти їхнього мовного та емоційного розвитку. Дослідження цієї теми сприяє глибшому розумінню механізмів формування мовленнєвих навичок та відкриває нові можливості для педагогічної практики та розвитку дитячого мовлення.

У висновках можна підкреслити, що звуконаслідувальні слова відіграють важливу роль у мовленнєвому розвитку дітей. Їх використання в педагогічних практиках сприяє не лише формуванню мовленнєвих навичок, але й розширенню когнітивного потенціалу малюків. Розвиток мовлення є комплексним процесом, а звуконаслідувальні слова – це не лише мовний елемент, а й ключ до зацікавленості та радості від вивчення мови.

Висновки до розділу 1

Розділ, присвячений теоретичним аспектам звуконаслідувальних слів, став важливим етапом в розкритті ключових питань, пов'язаних із цими лінгвістичними елементами. Описано означення та класифікацію звуконаслідувальних слів, розглянуто їхні фонетичні особливості та визначено роль у мовленнєвому розвитку дітей.

Визначено, що звуконаслідувальні слова є лінгвістичними засобами, спрямованими на імітацію звуків, які сприймаються відповідними асоціаціями. Класифікація була проведена відповідно до способу наслідування звуків, що включає звуконаслідувальні слова, звукові імітації та звукоподібні слова.

Фонетичні особливості, виявлені у звуконаслідувальних словах під час дослідження, свідчать про їхню суттєву роль у формуванні артикуляційних навичок дітей. У процесі вимови таких слів, діти активно взаємодіють із різними артикуляторами, що сприяє розвитку точності та координації рухів мовленнєвого апарату. Це сприяє не лише правильній артикуляції звуків, але й узгодженню роботи губ, язика та піднебіння.

Зокрема, вимова звуконаслідувальних слів впливає на розвиток

фонетичної чутливості дітей. Сприйняття різних звуків та їхніх варіацій допомагає формувати високий рівень чутливості до фонетичних особливостей мови. Це може мати значення як для розрізнення звуків при читанні, так і для правильного вимовляння слів у мовленні дитини.

Поєднання фонетичних особливостей звуконаслідувальних слів з активністю мовленнєвого апарату допомагає дітям поліпшити розрізнення звуків. Такий тренувальний ефект сприяє усвідомленню різниці між звуками та вихованню уміння правильно їх вимовляти. Це важливий аспект для формування якісного мовлення та розуміння фонетичної структури слів.

Узагальнюючи, фонетичні особливості звуконаслідувальних слів не лише викликають інтерес у дітей, але і мають значущий педагогічний потенціал. Вони активно впливають на артикуляційні навички, фонетичну чутливість та розрізнення звуків, сприяючи повноцінному розвитку мовлення маленьких мовців.

Звуконаслідувальні слова, виявлені в результаті дослідження, наочно свідчать про їхню важливу роль у мовленнєвому розвитку дітей. Цей елемент лексики допомагає маленьким мовцям не лише сприймати звуки навколишнього світу, а й активно впроваджувати їх у власне мовлення, забезпечуючи позитивну мовленнєву асиміляцію.

Зазначено, що використання звуконаслідувальних слів в мовленні дітей ініціює процес розширення словникового запасу. Коли діти включають такі слова у своє мовлення, вони не тільки запам'ятовують асоціації із звуками, але й починають розуміти контекст, в якому ці слова використовуються. Це розширює їхнє розуміння мови та допомагає вивчати нові слова через звукові враження.

Досліджено, що звуконаслідувальні слова впливають на формування мовних стратегій у дітей. Вони надають можливість експериментувати з різними звуковими виразами, що стимулює творчий підхід до висловлення своїх думок та емоцій. Діти, користуючись такими словами, розвивають власні мовні прийоми та навички, що важливо для їхнього повноцінного мовленнєвого

розвитку.

Загалом, результати дослідження вказують на те, що звуконаслідувальні слова є не лише елементом мовної системи, але й активним засобом, який сприяє формуванню різних аспектів мовленнєвого розвитку у дітей. Їх вплив охоплює не лише аспекти сприймання звуків, але й їхнє творче та концептуальне використання у процесі мовленнєвої діяльності дитини.

Отримані результати дослідження відкривають перспективи для використання звуконаслідувальних слів у педагогічних практиках. Ці слова можуть бути ефективним інструментом для розвитку мовленнєвих навичок у дітей, створюючи цікаве та взаємодійне навчальне середовище.

Висвітлені в цьому розділі аспекти відкривають широкі перспективи для майбутніх досліджень у галузі мовленнєвого розвитку дітей. Дослідники можуть подальше розширювати область знань, досліджуючи вплив звуконаслідувальних слів на мовлення в різних вікових групах та розробляючи нові педагогічні методики.

Завершуючи аналіз теоретичних аспектів звуконаслідувальних слів, можна підкреслити їхню значущість для мовленнєвого розвитку дітей. Використання цих слів у педагогічних практиках може сприяти формуванню високорозвинених комунікативних навичок та покращенню якості мовного виховання у дитячих навчальних закладах.

РОЗДІЛ 2.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗВУКОНАСЛІДУВАЛЬНИХ СЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

2.1. Огляд дитячої літератури в англійській та українській культурних традиціях

Дитяча література є важливою складовою культурних традицій будь-якого народу, вражаючи серця та розвиваючи уяву малечі. Дитяча література вважається невід'ємною складовою розвитку дитячої особистості і має вагомий вплив на формування цінностей, мовленнєвого розвитку, соціальних навичок і уяви дитини. Ця форма літератури не лише розвиває мовлення, але й виробляє моральні, етичні та інтелектуальні здібності маленьких читачів. Розглянемо кілька ключових аспектів, які підкреслюють важливість дитячої літератури.

Дитяча література розширює емоційний світ дітей, допомагаючи їм розуміти свої почуття та емоції. Книги для дітей часто стають першими джерелами, де діти можуть знайти героїв, з якими вони можуть ідентифікуватися, і це сприяє формуванню соціальної компетентності.

Читання дитячих книг допомагає розвивати лексичний запас та граматичні навички у дітей. Коли батьки читають своїм дітям, це сприяє формуванню навичок читання та розуміння мови. Книги з різноманітною лексикою та граматиною допомагають розширювати мовленнєві навички.

Дитяча література часто має яскраве ілюстровані сторінки та захопливі сюжети, які розгортаються у вигляді казкових світів. Це сприяє розвитку уяви та креативності у дітей, оскільки вони відкривають для себе нові ідеї та можливості у вигляді віртуальних пригод.

Багато дитячих книг мають мораль та ціннісний підтекст, який сприяє вихованню у дітей базових моральних принципів. Вони допомагають дітям розуміти різні аспекти життя, навчаючи їх важливих життєвих уроків та розвиваючи їхню моральність.

Дитяча література навіть може бути ефективним засобом навчання різних предметів. Книги із науковою або історичною спрямованістю можуть зацікавити дітей та сприяти їхньому загальному розвитку. Читання дитячої літератури сприяє розвитку читацьких навичок і формує звичку до читання. Учені наголошують на тому, що діти, які займаються читанням змалку, частіше стають активними читачами у дорослому житті.

Дитяча література може слугувати джерелом розваги та відпочинку. Легкі та захопливі казки чи пригоди можуть стати відмінним засобом відпочинку для дітей та їхніх батьків. Книги, які розповідають історії про різні персонажі та їхні пригоди, можуть розвивати почуття емпатії у дітей, допомагаючи їм краще розуміти почуття та потреби інших.

Загалом, дитяча література виступає важливим інструментом для всебічного розвитку дитини, її виховання, навчання та розваги. Ця форма мистецтва має потужний вплив на формування особистості та становлення цінностей, що визначає її важливість у сучасному суспільстві.

Англійська й українська дитячі літератури відіграють ключову роль у формуванні світогляду та розвитку дітей. У цьому параграфі ми розглянемо основні риси та особливості дитячої літератури в англійських та українських культурних традиціях, а також порівняємо їхні основні тенденції та вплив на дитину-читача.

Дитяча література визначається особливою різноманітністю та багатством культурних відмінностей у різних частинах світу. Англійська й українська дитячі літератури представляють два унікальних культурних контексти, які відображають національні та історичні особливості своїх спільнот.

Англійська дитяча література має багатий історичний фонд та відомих класиків. Твори Дж. Р. Р. Толкіна, Дж. К. Ролінг, А. А. Мільна та Льюїса Керролла стали справжніми перлинами англійської дитячої літератури. Їхні твори не тільки розвивають уяву, але й передають важливі життєві уроки.

Англійська дитяча література відзначається багатством жанрів: від казок

та фентезі до пригодницьких романів та науково-фантастичних оповідань. Це дозволяє задовольнити різноманітні літературні смаки маленьких читачів та створює особливий світ для кожного.

Англійська дитяча література також має вражаючу історію, яка почалася з творів, таких як «Джек і боб» та «Казки матері Гуси» в ранні століття. Відтоді літературний світ англійської мови збагатився творами Дж. М. Баррі, Льюїса Керролла, Дж. Р. Р. Толкіна та інших, які створили класичні шедеври.

В англійській дитячій літературі переважають різноманітні образи, що відображають сучасне суспільство. Літературні герої часто представлені різними культурними, етнічними та соціальними контекстами.

Англійські твори відрізняються своєю мовною різноманітністю, враховуючи широкий культурний спектр англомовних країн. Англійські твори не лише розвивають креативність та уяву, але й допомагають дітям розуміти світові цінності та взаєморозуміння через вивчення різних культур.

Англійські твори для дітей охоплюють широкий спектр тем, від пригодницьких оповідань до сучасних проблем. Жанри можуть включати фентезі, науку, драму та комедію. Класичні твори, такі як «Гаррі Поттер» Дж. К. Ролінг та «Ведмедик Паддінгтон» М. Бонд, відзначаються у світовій дитячій літературі.

Англійська дитяча література славетна своєю різноманітністю образів та відображенням сучасного суспільства через призму різних культур, етнічностей та соціальних контекстів. У цьому контексті, твори для дітей взяли на себе завдання створення різнобарвного світу літературних героїв, які віддзеркалюють культурну різноманітність та соціальну реальність.

«Матільда» Роальда Даля – класичний приклад англійської дитячої літератури, де головна героїня, Матільда, представлена як розумна та самостійна дівчинка. Автор подає цей персонаж як відмінницю в школі та чарівницю, яка використовує свої унікальні здібності для боротьби з негативними аспектами її життя.

«Гаррі» Джоан Роулінг

Серія книг про Гаррі Поттера розгортається в світі, де герої представлені різними магічними расами та культурами. Автор вміло поєднує елементи фентезі з актуальними питаннями дружби, сімейних зв'язків та боротьби зі злом. Ця серія дозволяє читачам поглибити розуміння не лише світу чарівної магії, але і основних життєвих цінностей.

«Щоденник» Анни Франк

Цей літературний шедевр розповідає історію юної дівчини, яка приховується від нацистського переслідування. «Щоденник Анни Франк» став однією з ключових творів світової літератури. Він розкриває трагічну долю юної єврейської дівчини та висвітлює глибокі питання людської сутності, взаємодії та надії.

«Вся ваша ненависть» Енджі Томас

Ця книга розповідає про життя афроамериканської дівчини, Стар, яка стає свідком стрілянини поліції. Твір вирізняється глибоким аналізом расових та соціальних проблем, які актуальні для сучасного суспільства. Цей роман акцентує на важливості боротьби за справедливість та розумінні важливості різноманітності.

Такі приклади відображають різноманітність героїв та тем у сучасній англійській дитячій літературі. Ці твори створюють можливості для дітей відкривати для себе світ та розуміти різноманітні культурні та соціальні аспекти, сприяючи розвитку їхньої свідомості та розширенню світогляду.

Українська дитяча література має дуже глибокі корені, що сягають часів Київської Русі. З появою перших письменників, таких як Григорій Косинка та Панас Мирний, розпочалась створення літературних творів спеціально для дітей. Національна тематика, фольклорні мотиви та національний характер – це основні риси української дитячої літератури.

Українська дитяча література має також ще й багатий історичний фонд, простежуваний від давніх часів. Фольклорні казки, легенди та народні оповідання були важливою частиною виховання дітей в українських родинах. Зокрема, твори Лесі Українки, Марка Вовчка та інших відомих авторів стали

класичними українськими дитячими творами.

Українська дитяча література, наповнена національним духом, часто відзначається магією та природністю. Теми родинних цінностей, дружби та вірності пройняті кожним твором, сприяючи формуванню позитивного характеру та етичних принципів у молодших читачів.

Тематика української дитячої літератури тісно пов'язана із національною ідентичністю та віковими традиціями. Твори для дітей часто висвітлюють важливі етапи історії, вивчають традиції та підкреслюють роль сім'ї.

Українська дитяча література, насичена національною ідентичністю та віковими традиціями, створює неповторний світ, який відображає історію, культуру та цінності українського народу. Тематика літературних творів для дітей тісно пов'язана з унікальними аспектами національного розвитку та спрямована на виховання гідних громадян з розумінням важливості сімейних та національних цінностей. Мова української дитячої літератури зберігає національні відмінності. Автори використовують українську мову та фольклорні елементи для створення неповторного стилю. Українська дитяча література, орієнтована на національні цінності, може використовуватися як ефективний інструмент для патріотичного виховання та ознайомлення з власною культурною спадщиною.

Історичні аспекти української дитячої літератури грають ключову роль у формуванні світогляду маленьких читачів. Такі твори віддзеркалюють ключові етапи історії України та подають їх у доступній формі для розуміння дітей. Наприклад, теми козацтва, національного визволення, та подій ХХ століття часто стають основою для дитячих книг, надаючи маленьким читачам можливість поглибити своє розуміння історичних подій.

Сімейні традиції та цінності часто втілені в українських дитячих творах. Звертаючись до теми сім'ї, автори прагнуть вказати на важливість родинних зв'язків та спільних цінностей. Наприклад, книги, де розповідається про традиції великих родин чи пригоди дітей разом із своїми батьками, сприяють формуванню позитивного ставлення до сімейних відносин.

Зазначені аспекти розкриваються у конкретних творах української дитячої літератури. Наприклад, книга «Тарасова ніч» Оксани Булаєвської вражає своїми яскравими образами козаків та допомагає дітям покращити розуміння історії України. Дитяча казка «Мавпочка і лисичка» Лесі Українки відображає дружбу та взаємодію, покладаючи акцент на важливість товариства та взаємопідтримки.

Такі літературні твори стають чудовим засобом для формування свідомості, виховання гідних громадян, і розвитку рідного мовлення. Вони надають читачам не лише можливість насолоджуватися цікавими історіями, але й розкривають глибокі значення сімейних та національних цінностей, що визначають особистісний та культурний розвиток дітей.

Огляд дитячої літератури в українській та англійській культурних традиціях дозволяє виявити спільні риси та яскраві відмінності у підходах до дитячого читання. Обидва культурні контексти зберігають унікальність у створенні та розвитку літературних творів для наймолодших читачів, а їхні впливи виявляються не лише на розвиток дитячого читання, але й на формування культурної самосвідомості.

Хоч англійська та українська дитячі літератури мають свої особливості, їхній вплив на розвиток дитячого читача подібний. Обидві традиції ставлять за мету виховання моральних цінностей, розширення світогляду та стимулювання творчості. Водночас, вони відображають різноманіття культур, історій та вірувань своїх народів.

Англійська й українська дитячі літератури є частиною культурного надбання, але що не менш важливо – засобом комунікації між народами, сприяючи культурному обміну та взаєморозумінню серед різних груп читачів. Українська та англійська дитячі літератури мають велике значення не лише як елемент культурного надбання, але і як потужний засіб комунікації, що сприяє культурному обміну та взаєморозумінню між різними групами читачів.

Дитяча література є з одного боку джерелом розваг для дітей, з іншого – способом передачі культурних цінностей, традицій та мовної спадщини. В

українській дитячій літературі виявляються численні аспекти української культури, розкриваючи дітям та підліткам особливості національного характеру, історії та традицій. Англійська дитяча література також є невід'ємною частиною британської та світової культури, використовуючи літературні твори для передачі унікальних аспектів англійської спадщини та світогляду.

Літературна творчість для дітей виконує важливу роль у культурному обміні ідеями. Різноманіття жанрів, тем та стилів, представлених в українській та англійській дитячій літературі, створює можливості для взаємодії та обміну думками між дітьми різних культур. Це розширює їхній світогляд та сприяє розвитку толерантності та взаєморозуміння.

Дитяча література виконує ключову роль у мовному і мовленнєвому розвитку дітей. Вивчення мови через літературні твори є не лише ефективним методом, але і цікавим способом розвитку мовлення, лексики та навичок читання. Англійська дитяча література, зі свого боку, є чудовим інструментом для навчання англійської мови як іноземної, дозволяючи дітям покращити свої комунікативні навички. Українська ж дитяча література допомагає дітям вивчати українську мову, поглиблюючи їхнє розуміння та використання рідної мови.

Літературні твори для дітей також мають важливе значення у вихованні та освіті. Вони часто несуть у собі навчальні та моральні витяги, навчаючи дітей цінностям, моралі та етиці. Англійська й українська дитяча література є платформою, де діти можуть вивчати важливі поняття, розвивати свої соціальні навички та формувати позитивні цінності.

Через літературні твори для дітей, молоде покоління має можливість краще розуміти світовий контекст та взаємозв'язки між народами. Це сприяє формуванню глобальної свідомості та відчуття глобальної громадянськості, розвиваючи у них відкритість до різноманіття та розмаїття світу.

Усе враховуючи, англійська та українська дитячі літератури відіграють важливу роль у формуванні та розвитку сучасних дітей, сприяючи їхньому

культурному, мовному та соціальному зростанню.

Дитяча література в англійській та українській культурних традиціях є невід'ємною частиною дитинства та формування особистості. Обидві традиції внесли свій унікальний вклад у світову літературу, надаючи молодим читачам можливість розкрити свої можливості та освітити світ навколо. Ця взаємодія культур допомагає утверджувати універсальні цінності та розширювати горизонти дітей, будуючи майбутнє на основі різноманітності та різноманіття.

2.2. Звуконаслідувальні слова в англійській дитячій літературі

В чарівному світі англійської дитячої літератури звуконаслідувальні слова відіграють ключову роль у оживленні наративів. Ці лінгвістичні елементи, часто називані ономапопеями, слугують яскравою палітрою, яку автори використовують для створення живописних образів, виклику емоцій та сприяння динамічному читацькому досвіду для молоді аудиторії. Це дослідження глибше вдається у використання, вплив і значущість звуконаслідувальних слів в англійській дитячій літературі.

У контексті дитячої літератури ономапопеїчні слова слугують мостом між мовою та відчуттям, дозволяючи молодим читачам не лише читати, але і відчувати історію.

Функціональні аспекти ономапопеї в англійській дитячій літературі різноманітні. Поза простим відтворенням звуків ці слова розширюють наратив, додаючи шар чуттєвої взаємодії. Слова, як от *buzz*, *whisper*, or *splash* не лише передають слухові відчуття, але й сприяють загальній атмосфері та настрою оповідання.

Крім того, звуконаслідувальні слова є цінними інструментами для розвитку мови. Вони допомагають дітям розширювати свій словник, осмислювати фонетичні відтінки та розвивати високу чутливість до виразних можливостей мови. Зустрічаючи ці слова, молоді читачі активно беруть участь у процесі розповіді, покращуючи свої мовні навички і сприяючи любові до

читання.

Дитяча література живе грою та уявою, а ономапопея стає майданчиком для авторів вплітати творчість у свої наративи. Слова, такі як *zoom*, *boing*, *or giggle* не лише передають конкретні звуки, але й сприяють казковим та фантастичним аспектам розповіді. Вони запрошують дітей у світ, де слова оживають, сприяючи відчуттю дива та радості.

Крім передачі звуків, звуконаслідувальні слова часто використовується для уособлення персонажів чи об'єктів, створюючи більш доступний та захопливий досвід для молодих читачів. Наприклад, сміх персонажа може бути описаний як *ha-ha*, роблячи емоцію більш конкретною та близькою. Використання ономапопеї в дитячій літературі виходить за межі розваги; вона служить освітньою метою. Зустрічаючи слова, що імітують звуки, діти розвивають фонемну свідомість, важливі навички для засвоєння грамотності. Ритмічні та мелодійні якості ономапопеїчних слів також сприяють розумінню мовних закономірностей, сприяючи розвитку ранніх навичок читання.

Проаналізувавши матеріал дослідження, наведемо певну статистику. Нижче подані лексеми зустрічалися таку кількість разів.

1. *Boom* (56)
2. *Chirp* (62)
3. *Buzz* (55)
4. *Splash* (58)
5. *Quack* (61)
6. *Tick-tock* (61)
7. *Hoot* (57)
8. *Ribbit* (62)
9. *Meow* (60)
10. *Snore* (58)
11. *Whoosh* (63)

Дослідження підтверджує, що включення ономапопеїчних слів в навчальні матеріали може покращити засвоєння мови та розуміння читання.

Вчителі та батьки можуть використовувати ці слова як зацікавлюючі інструменти для полегшення вивчення мови, зробивши освітній шлях більш приємним для школярів.

Класична та сучасна англійська дитяча література багата іконічними прикладами ономаіопеї. У вічних класиках, таких як «Вінні-Пух» А. А. Мільна, автор майстерно використовує звуконаслідувальні слова, щоб зобразити звуки Стоакрового Лісу, від *hums* бджіл до *plops* кроків Вінні Пуха.

У більш сучасних творах автори, такі як Джулія Дональдсон, відома «Груффало», впроваджують ономаіопею для залучення молодих читачів до ритмічного та римованого ритму своїх оповідань. Слова, такі як *slither*, *scramble*, and *roar* не лише описують дії, але й сприяють поглибленому переживанню наративу.

У творі «Дуже голодна гусінь» Еріка Карла вживається слово *munch-munch*:

e.g. The caterpillar munched on the leaves as it ate its way through the book.

«Кіт в капелюсі» Доктора Сьюсса представляє іншу лексему, *bump-bump*:

e.g. The mischievous cat created a bump-bump sound as it balanced things on a ball.

«Там, де живуть дикі речі» Моріса Сендака: *roar-roar*

e.g. The Wild Things let out a mighty roar-roar to express their wildness.

Добраніч, Місячку» Маргарет Вайз Браун: *hush-hush*

e.g. The story ends with a hush-hush as everything settles down for a good night's sleep.

Ці приклади показують, як звуконаслідувальні слова використовуються в англійській дитячій літературі для надання яскравості та залучення молодих читачів у повість. Вони сприяють створенню живої та інтерактивної читацької взаємодії, підвищуючи загальну насолоду від оповідей.

Використання звуконаслідування в англійській дитячій літературі відображає культурні відтінки та лінгвістичну різнобарв'я. Автори користуються різноманітним набором звуконаслідувальних слів, які

взаємодіють зі звуками, характерними для їхніх культурних контекстів. Ця міжкультурна різноманітність додає глибину наративам, викриваючи молодих читачів різноманіттю лінгвістичних виразів та сприяючи культурній усвідомленості.

Використання звуконаслідування значно підвищує розуміння та зацікавленість при читанні для молодих читачів. Коли діти стикаються із словами, які яскраво викликають звуки, їх закликають використовувати уяву для візуалізації та розуміння подій у оповіді. Цей досвід не лише зміцнює їхні навички розуміння, але робить читання більш приємним і поглибленим.

Крім того, ритмічна якість звуконаслідувальних слів сприяє загальному ритму та темпу дитячої літератури. Цей ритмічний елемент допомагає утримати увагу молодих читачів, роблячи читацький досвід динамічним та захоплюючим.

У світі дитячої літератури, ритм і темп грають важливу роль у створенні жвавого та захоплюючого читання. Звуконаслідувальні слова в англійській дитячій літературі відзначаються не лише своєю здатністю імітувати звуки, але й ритмічністю, яка додає динаміку та енергії текстам. Розглянемо, як ритмічність звуконаслідувальних слів сприяє загальному ритму та темпу англійської дитячої літератури.

Звуконаслідувальні слова, такі як «*buzz,*» «*whisper,*» «*bounce,*» та «*splash,*» не лише передають конкретні звуки, але й мають властивість природного ритму. Коли діти чують або читають такі слова, вони автоматично створюють музикальний пульс у своїй уяві, що робить читання веселим та емоційним досвідом.

Звуконаслідувальні слова також впливають на темп читання. Слова, як «*zoom,*» «*whiz,*» «*clatter,*» або «*sizzle,*» надають тексту певний рух та темповий характер. Під час читання таких слів, читачі непомітно пристосовують своє читацьке темпу, відчуваючи динаміку подій у тексті.

Звуконаслідувальні слова часто використовуються в римах та ритмічних схемах, що додає ще один шар ритмічності до літературного твору. Дитячі віршики та казки, які використовують звуконаслідування, часто мають

приємний ритм, який допомагає утримати увагу маленьких читачів.

Звуконаслідувальні слова додають мелодії до мовлення. Наприклад, слова «*ring,*» «*chime,*» або «*jingle*» мають не лише аудіотехнічне значення, але й мелодійний ефект, який може викликати радість та емоційну відповідь у читачів.

Звуконаслідувальні слова надають дітям можливість творчо використовувати мову. Під час читання чи вигадкування вони можуть експериментувати з різними звуками, намагаючись передати їхні власні уявлення та враження.

Звуконаслідування також додає емоційну інтонацію до мовлення. Слова, як «*giggle,*» «*sigh,*» або «*shout,*» не лише вказують на конкретний звук, але й передають емоційний стан персонажів.

Ритмічна якість звуконаслідувальних слів в англійській дитячій літературі визначає їхній темп, створює музикальні образи та сприяє загальному динамізму тексту. Ця ритмічність стає ключовим елементом успішного взаєморозуміння та захоплюючого читання для маленьких літературних любителів.

Діти найчастіше починають вивчати світ навколо себе через оноματοпеї. Це пов'язано з тим, що оноματοпеї відображають звуковий образ конкретного предмета або явища, і такі слова легко запам'ятовуються маленькими дітьми. В англійській мові для найменших навіть складають спеціальні вірші, де використовуються описи звуків тварин. Ці вірші мають емоційну насиченість та допомагають дітям легше сприймати навколишній світ. Наведемо приклад:

The Animals On The Farm

The ducks on the farm say, "Quack, quack, quack."

The mice on the farm say, "Squeak, squeak, squeak."

The chickens on the farm say, "Cluck, cluck, cluck."

"Quack. Squeak. Cluck."

The pigs on the farm say, "Oink, oink, oink."

The goats on the farm say, "Meh, meh, meh."

The sheep on the farm say, "Baa, baa, baa."

“Oink. Meh. Baa.”

The horses on the farm say, “Neigh, neigh, neigh.”

The cows on the farm say, “Moo, moo, moo.”

The roosters on the farm say, “Cock-a-doodle-doo.”

“Neigh. Moo. Cock-a-doodle-doo.”

“Neigh. Moo. Cock-a-doodle-doo.”

Представлені звуконаслідування в тексті відображають природні звуки, що видають тварини. Звуконаслідування *“Quack. Squeak. Cluck. Oink. Meh. Baa. Neigh. Moo. Cock-a-doodle-doo.”* відтворюють звуки качки, миші, курки, свині, кози, вівці, коня, корови та півня. Вони дозволяють читачеві уявити собі сцену з тваринами, а також надають тексту ритму та повторності. Ономатопеї роблять сцену жвавішою та допомагають читачеві відобразити образ кожної тваринки в уяві читача.

Вірш *“The Rollercoaster”* Келі Рупер відкриває перед дітьми унікальний світ ономатопеї, де звукові ефекти слова відтворюють їхні реальні значення. У цьому творі, зокрема, зустрічаємо такі емоційно насичені слова як *“clickity-clackety”* (клац-кляк), *“whoosh”* (свист) and *“squeal”* (вереск).

“Clickity-clackety, clickity-clackety,

The rollercoaster went up the track.

With a whoosh and a squeal

Down the smooth rails of steel,

The rollercoaster raced its way back”

У наведеному вірші використані різноманітні звуконаслідувальні вирази, які надають тексту виразності й емоційно насиченого звучання.

1. *“clickity-clackety”* – це звукове відтворення звуків, які видає колесо або колісниця під час руху по рейках. Воно створює ритм та живописне відображення руху американських гірок.
2. *“whoosh”* – вказує на швидкий, порожній звук, який виникає при швидкому русі повітря, коли атракціон рухається швидко вниз.
3. *“squeal”* – це звук, який виражає почуття щастя, радості та захвату. В цьому контексті слово *squeal* надає позитивних емоцій і створює яскравий настрій у дітей.

Загалом, ці звуконаслідування допомагають передати атмосферу американських гірок та перенести читача у захопливий світ цього розважального атракціону.

Діти, завдяки властивості асоціювати тварин та об'єкти зі звуками, використовують звуконаслідувальні слова для запам'ятовування невідомих об'єктів. Це своєрідний індикатор ефективності цих слів у навчанні. Більше того, ономапопеї часто надають віршам виразності та стилістичного відтінку, особливо коли йдеться про опис руху різних транспортних засобів, таких як потяги, автобуси чи тролейбуси. Наприклад:

Chu-Chu Cars by Evaleen Stein

*“Turn the chairs down in a roww
Each behind the other, so;;
Chu-chu! Chu-chu! there they are,,
Passenger and baggage-car,,
Chu-chu-chu! the Morris chairr
Is the engine puffing there,,
Chu-chu! Chu-chu! Ting-a-ling!!
Don't you hear its big bell ring??
All aboard! Jump on! if youu
Want to take this train. Chu-chu!!!
Off we start now, rushing fastt
Through the fields and valleys, pastt
Noisy cities, over bridges,,
Hills and plains and mountain ridges,,
Chu-chu! Chu-chu! Chu-chu-chu!!!
At such speed it must be truee
Since we started we have comee
Most a million miles from home!!
Jump off, some one! Quick! and goo
To the pantry, for, you know,,
We must have the cookie-jarr*

У поданому вірші автор використовує звуконаслідування для створення аудіального ефекту та передачі руху та звуків поїзда. Такі слова, як “*chu-chu-chu*” імітують ритмічні звуки, що виникають під час руху потяга. “*Ting-a-*

ling!!” – це імітація звуку дзвоника на поїзді, що оголошує про початок руху. Ці ономатопеї надають віршу динамічності та рухливості, сприяючи уявному подорожуванню разом із поїздом. Вони також допомагають створити відчуття ритму. Певні слова у вірші передають поспіх та швидкість. *“Off we start now, rushing fast”* – фраза створює враження надзвичайної активності та руху.

Всі ці звуконаслідувальні слова та фрази додають до вірша веселощів, емоцій та жвавості, сприяючи створенню образу захоплюючої подорожі потягом та дозволяючи читачеві краще уявити цей пригодницький момент.

Наступним прикладом стане вірш М. Коббі *“Rush Hour”*:

What a rush, what a crush!

What a fuss, fuss, fuss!

Everybody is running for the five o'clock bus.

У цьому вірші використано ряд ономатопеї (*“rush”, “crush”, “fuss”*) для надання звукового ефекту та виразності описуваної сцени. Слова *“rush”* і *“crush”* передають шум та поспіх, що супроводжують миттєвий рух та натовп. Вони допомагають створити жвавий образ сцени, де всі люди поспішають. Далі, слово *“fuss”* підсилює ідею загальної збудженості, метушні та активності. Використання ономатопеїв у цьому вірші додає йому ритмічності й динамічності.

Вірш *“Swish Went the Fish”* автора Kelly Roper використовує звуконаслідувальні слова для передачі дій та звуків головного героя – золотої рибки – в його акваріумі.

“Swish, swish, swish,

Went the little goldfish

As he swam around his bowl.

Splash, splish, splash

Went his fancy little tail

Because he was a happy little soul.

Glub, glub, glub

Went the bubbles he blew

As they floated up to the top.

Smack, smack, smack

Went his tiny fishy lips

As he ate his flakes without a stop”

Проаналізуємо вище наведений вірш.

1. “*Swish, swish, swish*”: Це звуконаслідувальне слово передає звук, який видає золота рибка, плаваючи в своєму акваріумі. Слово “*swish*” імітує звук води, коли рибка рухається вперед та назад.
2. “*Splash, splish, splash*”: Автор використовує ці слова для опису звуку, який утворюється хвостом золотої рибки, коли вона радісно рухає ним у воді. Вони підсилюють враження від її веселого стану.
3. “*Glub, glub, glub*”: Тут використані слова “*glub*” для передачі звуку бульбашок, які рибка видувала під час дихання у воді.
4. “*Smack, smack, smack*”: Ці слова імітують звук, який утворюється, коли рибка, їсть свої харчі без зупинки.

Увесь вірш загалом використовує звуконаслідувальні слова для створення враження жвавої та активної рибки, яка насолоджується своїм життям в акваріумі. Вони роблять вірш динамічнішим і цікавішим, допомагають зрозуміти й відчути настрій та емоції рибки в акваріумі.

Оскільки дитяча література продовжує розвиватися, звуконаслідування залишається динамічним та адаптивним інструментом для авторів. Сучасні тенденції в дитячій літературі досліджують інноваційні способи використання звуконаслідувальних слів, поєднуючи традиційні лінгвістичні елементи з сучасними техніками оповідання. Інтерактивні електронні книги та аудіокниги, наприклад, надають можливості для досвіду, де звуконаслідувальні слова не лише читаються, але і слухаються.

Автори продовжують знаходити винахідливі способи використання цих слів для освітніх та розважальних цілей. Адаптивність звуконаслідування забезпечує його витривалу актуальність у підкоренні сердець та розумінні молодих читачів. В чарівному світі англійської дитячої літератури звуконаслідування виходить як магічний лінгвістичний інструмент, що перетинає межі слів. Його здатність викликати звуки, створювати образи та підвищувати розвиток мови робить його невід'ємним елементом у оповіданні.

2.3. Звуконаслідувальні слова в українській дитячій літературі

Звуконаслідувальні слова стають ключовим елементом у формуванні живих образів та створенні атмосфери в українській дитячій літературі. Цей вид лексики відображає вміння письменників передати звуки навколишнього світу та викликати емоції читача. У даному параграфі розглядається використання звуконаслідувальних слів в українській дитячій літературі, їхні особливості, роль у створенні образів та вплив на читачів.

Звуконаслідувальні слова в українській дитячій літературі мають визначену функціональність. Вони не просто відтворюють звуки, але також грають важливу роль у розвитку мовленнєвих навичок дітей. Письменники використовують цей елемент лексики для створення відчуття реальності та взаємодії з навколишнім світом.

Ці лексичні одиниці допомагають читачеві уявити собі певні звуки та загалом атмосферу, яка наповнює події у творі. Також, вони дозволяють авторові створити аудіовізуальний ефект, що поглиблює сприйняття твору та робить його більш живим та реалістичним. Крім того, використання звуконаслідувань дозволяє підсилити враження від описуваного об'єкта чи явища, роблячи його більш конкретним та надаючи йому індивідуального характеру. Прикладом використання звуконаслідувальних слів стане вірш Катерини Перелісної «Осінній вітер».

«Ой, шумить холодний вітер,

Аж гуде,

Жовте листячко тріпоче

Де-не-де,

А берізка гілочками

Вся тремтить:

Ой, не рви ти, вітре, коси

Хоч на мить!

Бо замерзну я без листя

У снігу!

Вітер листя обриває:

Гу-гу-гу!

Не замерзнеш ти під снігом,

А заснеш,

А навесні свіжі коси

Заплетеш.»

У цьому вірші автор відображає природний образ вітру та берізки. Для підсилення враження К. Перелісна використовує звуконаслідувальні слова. Поет описує берізку, яка тремтить із-за дії вітру на її гілочки. Звуконаслідувальні слова «шумить» і «гуде» надають звукової імітації вітру, а також створюють відчуття холоду, неспокою та нестабільності. Вірш, до того ж, включає звуконаслідувальні слова, такі як «гу-гу-гу», які імітують звук вітру, який обриває жовте листя. Ці звуконаслідування додають тексту вірша реалістичної атмосфери й допомагають читачеві краще уявити аудіо-пейзаж осіннього лісу за допомогою звуків вітру та поруху листя.

Українські дитячі казки та оповідання важко уявити без використання звуконаслідувальних слів. Наприклад, слова «гомін», «дзюрчання» чи «шелест» не лише передають конкретний звук, але й додають тексту емоційну насиченість та реалістичність.

Особливу увагу слід приділити ігровим та казковим звуконаслідувальним словам, які використовуються для створення атмосфери радості та захоплення в дитячих творах. Такі слова, як «буц-буц» чи «гей-гей», взаємодіють із читачем на рівні гри та розваги, сприяючи активізації уяви та творчого мислення.

Казкові герої часто використовують звуконаслідувальні слова для вираження своїх почуттів чи реакцій на події. Наприклад, ведмідь, коли він радіє, може вигукати «ура-ура», а пташка в казці може співати «тра-ля-ля». Такі вирази додають глибини та індивідуальності персонажам, створюючи їхні унікальні голоси у світі дитячої літератури.

Звуконаслідувальні слова становлять важливий елемент у мовленні,

особливо в дитячій літературі, де вони допомагають створювати живописні образи та надають творам емоційну насиченість. У цьому тексті розглянемо приклади звуконаслідувальних слів, використаних в українській дитячій літературі, та їх роль у створенні образів та атмосфери.

Українські казки та поезії для дітей часто використовують звуконаслідувальні слова для надання зображенням більшого реалізму та динаміки. Наприклад, у казці «Колобок» використано звуконаслідувальні слова «*топ-топ*», «*тріск-тріск*», «*кус-кус*» для опису звуків, які виробляє Колобок під час свого подорожі.

Українська дитяча література славетна своєю багат шаровістю, а зокрема використанням звуконаслідувальних слів, які додають текстам казок та поезій барвистість та емоційність. Звуконаслідування – це мовний засіб, який імітує звуки реальних об'єктів чи явищ, що допомагає дітям легше відчувати й уявляти події.

Колискові та веселі оповідання для малят часто наповнені звуконаслідувальними словами, які допомагають малюкам зосередити увагу на природних звуках. Наприклад, великі бджоли гудуть «бззз», а краплини дощу стукочуть «тук-тук» по вікнах. Це створює відчуття присутності та живої взаємодії з навколишнім світом.

У казках для старших дітей звуконаслідування може бути використано для створення образів та сцен, які розкривають характери героїв та допомагають читачеві відчути напруження або радість відвіданих пригод. Наприклад, лисичка може лукаво сміятися «хі-хі-хі», а перешкоди на шляху героя можуть шурхати «скрізь-скрізь».

Поезії для дітей часто буквально розцвітають завдяки використанню звуконаслідувань. Звуки природи, такі як спів пташок, шепіт листя чи шум водоспаду, оживають у віршах, роблячи читання захопливим та магічним для маленьких слухачів. Це сприяє розвитку акустичного сприйняття та уяви у дітей, вчачи їх розрізняти та цінувати різноманіття звуків навколишнього світу.

Звуконаслідування також часто використовується для позначення дій та

рухів героїв. Наприклад, шукаючи скарби, дитячі персонажі можуть копати «лопатою-лопатою» або бігти «топ-топ» по лісу. Це створює динаміку та напруження в оповіданні, яке допомагає дітям відчутти рух подій.

Крім того, звуконаслідування є важливою частиною фольклорної традиції українських народних казок. Такі образи, як «Коцюба з кітцем», можуть включати звуки, які стають ключовими для розуміння характерів та подій. Такий підхід покликаний не лише веселити та розважати, а й утверджувати та розкривати особливості української мовної культури.

Використання звуконаслідувань у дитячих казках та поезіях є ефективним способом залучення уваги дітей, сприяючи їхньому розвитку мовлення, уяви та враження від світу навколо. Це не лише засіб надання текстам живого та реалістичного звучання, а й магічний ключ до світу пригод та фантазії, який залишає невиліковне враження в серцях читачів.

Дитячі книги також використовують звуконаслідувальні слова у діалозі та описі сцен для створення відповідного настрою та атмосфери. Наприклад, у казці «Троє поросят» звуконаслідувальні слова «хрюк-хрюк», «тихо-тихо», «шип-шип» допомагають читачеві уявити звуки, які супроводжують дії героїв.

Сучасні українські автори для дітей також використовують звуконаслідувальні слова для вираження емоцій та створення веселих та захоплюючих образів. Наприклад, у творах Ірени Карпи та Оксани Булашевської можна знайти слова «гомон-гомон», «грац-грац», «літа-літа», які додають кольору та жвавості тексту.

1. «Казка про Царівну Лебідь» (автор: Ганна Барвінок)

- Звуконаслідувальне слово: «кря-кря»

- Приклад вживання: *«Лебідь красиво плавала на озері, і всі лебеді навколо відгукувалися: 'Кря-кря!'»*

2. «Мавпочка та її друзі» (автор: Оксана Макаренко)

- Звуконаслідувальне слово: «гомін-гомін»

- Приклад вживання: *«В лісі було весело, всі лісові тварини гомоніли: 'Гомін-гомін!'»*

3. «Пригоди козака Кирила» (автор: Анатолій Дмитренко)

- Звуконаслідувальне слово: *«тріск-тріск»*

- *Приклад вживання: «Козак Кирило пройшов лісом, і під його ногами чувся тріск-тріск опалого листя.»*

4. «Колобок» (автор: Народна творчість)

- Звуконаслідувальне слово: *«кус-кус»*

- *Приклад вживання: «Колобок котився дорогою, а звірі в лісі вже чули його і казали: 'Кус-кус, прийдеться нам смакувати!'*

Ці приклади ілюструють різноманітність вживання звуконаслідувальних слів українськими письменниками для дітей та їхню роль у створенні живих образів та насиченої атмосфери в текстах.

Використання звуконаслідувальних слів у дитячій літературі сприяє розвитку мовленнєвих навичок дітей. Ці слова не лише надають текстам живий характер, а й допомагають дітям в оволодінні фонетичними особливостями мови та розрізненні звуків.

Українська дитяча література вдало використовує звуконаслідувальні слова для створення веселих, яскравих та динамічних образів. Ці слова додають магії та емоційної насиченості творам, роблячи їх більш привабливими для маленьких читачів. Звуконаслідувальні слова не лише розвивають мовленнєві навички дітей, але і створюють неповторний світ, який залишає невиліковний слід в їхній уяві.

Українська дитяча література є невичерпним джерелом веселих та захоплюючих звуконаслідувальних слів, які допомагають створити яскраві та динамічні образи для маленьких читачів. Звукова магія цих слів перетворює читання в захоплюючий світ фантазії, де звуки стають ключем до розуміння навколишнього світу.

1. *«Дзинь-дзинь»* - дзвінок, який виготовляють казкові феї або чарівники.

«Коли феї вирішують допомогти, чується дзинь-дзинь, і надія повертається.»

2. *«Чіп-чіп»* - звук, який виділяють маленькі пташки або інші дрібні

тварини.

«Чіп-чіп, дзюрчить ліс, коли літають гомінкі ластівки.»

3. «Кульбаба» - звук, який дитина вигукують, розмовляючи про летючі парасольки.

«На літньому поляні діти грали, пускаючи в повітря кульбаби, аби почути кульбаба-ба-ба.»

4. «Льох» - звук, який робить земля, коли діти вкопують руки або ніжки.

«Маленькі садоводи розчиняли землю, чуючи льох-льох під своїми ручками.»

5. «Муркотіння» - звук, який виділяє милі коти, коли вони задоволено мурчать.

«Маленький герой казки часто спав під муркотіння свого вірного кота.»

6. «Грюк-грюк» - звук, який роблять дерев'яні іграшки або візочки на колесах.

«На дитячому майданчику часто чути грюк-грюк від ігор на дерев'яних конячках.»

7. «Булькотіння» - звук, який виникає, коли діти грають у воді, роблячи бульки.

«Літаючі бульки та булькотіння води - ось як весело проводити час влітку.»

8. «Шмат» - звук, який чується під час розривання паперу чи іншого матеріалу.

«Діти весело рвали подарунковий папір, чуючи шмат-шмат навколо.»

9. «Лоп-лоп» - звук, який виникає при великому повітряному кульці або бульбашці.

«На дитячому святі часто лунає лоп-лоп від лопання кульок.»

10. «Бринить» - звук, який робить музичний інструмент, наприклад, фортепіано чи скрипка.

«Діти на уроках музики вивчають, як бринить струни на гітарі чи

фортепіано.»

Ці зразки звуконаслідувальних слів підкреслюють творчий підхід українських авторів до створення дитячої літератури та їхню здатність втілювати магію слова в чудові та веселі образи.

Дослідження показують, що використання звуконаслідувальних слів в дитячій літературі може позитивно впливати на мовленнєвий розвиток дітей. Вони сприяють розвитку фонетичних навичок, розширюють активний словник та навчають малечу виражати свої емоції та спостереження.

Читання казок та оповідань з використанням звуконаслідувальних слів може стати захоплюючим досвідом, стимулюючи інтерес дітей до мовлення та читання. Діти навчаються розрізняти звуки, сприймати ритм та інтонацію, що є важливими аспектами мовленнєвого розвитку. Читання казок та оповідань, які використовують звуконаслідувальні слова, створює захопливий досвід для дітей, який активно сприяє їхньому мовленнєвому та читацькому розвитку. Звуконаслідувальні слова надають тексту живості та забавності, роблячи читання цікавим та веселим.

Під час читання казок з елементами звуконаслідувань, діти не лише насолоджуються самим сюжетом, але й активно взаємодіють із мовою. Вони навчаються розрізняти різні звуки, вловлювати ритм та інтонацію, що є важливими аспектами мовленнєвого розвитку. Використання звуконаслідувань стимулює уяву та творчість дітей, сприяючи розвитку їхньої когнітивної активності.

Цей метод не лише зробиє читання цікавим, але також сприяє формуванню в дітей позитивного ставлення до мови та книг. Він допомагає розкрити чарівність слів та збагатити словниковий запас, роблячи процес вивчення мови захопливою пригодою. Важливо пам'ятати, що читання звуконаслідувальних слів в казках підтримує не лише мовленнєвий розвиток, але й розвиває у дітей любов до читання та відкриває двері у світ фантазії та творчості.

Ритмічність звуконаслідувальних слів в дитячій літературі виступає

важливим аспектом, що надає тексту життєвості та динаміки. Цей ритм впливає на читацький досвід, роблячи його захоплюючим та емоційно насиченим.

Звуконаслідувальні слова, які мають виражений ритм, допомагають створити певний темп і емоційну напругу в оповіданні. Наприклад, слова «тррррррас» або «дзинь-дзинь» можуть підсилити ефект напруження чи магії в тексті, роблячи читачеві цікаво переживати кожну сцену.

Ритмічність звуконаслідувальних слів в дитячій літературі також використовується для створення звукового пейзажу та атмосфери. Наприклад, «бриньк-бриньк» може відтворювати музичні звуки у казковому світі, а «топ-топ» може оживляти образи бігаючих тварин чи героїв.

Ритмічне використання звуконаслідувальних слів може визначати темп подій у казці чи оповіданні. Швидкі та ритмічні слова, такі як «гонг-гонг» чи «гайда-гайда», можуть вказувати на активні та швидкі обставини, підсилюючи динаміку оповідання.

Часте використання ритмічних звукових виразів також сприяє розвитку фонетичної чутливості у дітей. Вони навчаються розрізняти та відрізняти звуки, що впливає на їхню мовленнєву компетентність. Динаміка ритмічних слів допомагає утримувати увагу дітей протягом читання. Створюючи змінюваність в тексті, звуки викликають емоції та цікавість, а це сприяє розвитку уважності та високого інтересу до книги.

Використання ритмічних звукових слів також може впливати на сприйняття оповідання як ігрового процесу, що сприяє не лише освітній, але і ігровій динаміці читання.

Разом із фонетичною чутливістю, ритмічність звуконаслідувальних слів допомагає у зміцненні мовленнєвого розвитку дітей. Заохочуючи їх вживати та розрізняти різні звуки, ці слова впливають на розширення лексичного запасу та розвиток мовних вмінь.

В цілому, ритмічність звуконаслідувальних слів в українській дитячій літературі сприяє творчому підходу до мови, роблячи читання захоплюючим та освітнім в одному пакеті.

Звуконаслідувальні слова в дитячій літературі використовуються для створення живих та запам'ятовуваних образів. Письменники, впроваджуючи такі слова у описи персонажів чи подій, надають читачеві можливість «чути» і «відчувати» те, що відбувається в тексті.

Наприклад, український письменник у своєму оповіданні для дітей може описати дзвінкі сміхи героїв як «хо-хо-хо», тим самим передаючи не лише звук, але і настрій сцени. Це допомагає дітям легше уявляти події та емоції, роблячи читання більш захоплюючим.

Сучасна українська дитяча література продовжує експериментувати з використанням звуконаслідувальних слів, впроваджуючи їх у нові жанри та теми. Основна мета - залишатися актуальним та цікавим для молодших читачів, враховуючи сучасні тенденції та інтереси.

Звуконаслідувальні слова в українській дитячій літературі відіграють значущу роль у формуванні яскравих образів, створенні атмосфери та впливі на мовленнєвий розвиток дітей. Їхній вплив не обмежується лише передачею звуків, вони стають магічним ключем до світу фантазії та творчості для молодших читачів. Розуміння цього важливого аспекту дитячої літератури сприяє подальшому розвитку літературознавства та педагогіки.

2.4. Порівняльний аналіз функціональної характеристики звукослідувальних слів

Будь-яка діяльність нерозривно пов'язана зі звуками. У кожній мові є пласт лексики, який складається зі слів для імітування звуків навколишньої реальності за допомогою фонетичних засобів мови. Така лексика характеризується виразністю, експресивністю й високою емоційністю. Звукослідування займають особливе місце в системі частин мови. Вони активно вживаються в усній народній творчості й художній літературі, проте не всі зафіксовані в наявних словниках.

Деякі лінгвісти виділяють явище використання звуконаслідувальних слів,

що відтворюють звуки, акустично схожі на дію, яку вони позначають (наприклад, «ding-dong», «choo-choo», «ka-ching»), та явище звукового символізму. Важливо розрізняти ці явища. Звуковий символізм відрізняється від ономапопеї, оскільки між фонетичною структурою слова і самим звуком відсутня пряма акустична ідентичність. Тим не менше виникає асоціація та образне уявлення [23, с. 34]. Наприклад, це може бути відображено у таких групах приголосних та голосних: 1) *slimy, sleazy, slouch, slither*; 2) *glow, gleam, glisten*; 3) *goofy, loony, fool, noodle*.

Ономапоетичні слова входять у наш активний словниковий запас, проте їхня кількість значно менша, ніж кількість вигуків. Важливо відзначити, що одне й те саме ономапоетичне слово може вживатися для позначення різних явищ, які можуть мати схожі аспекти значень. З одного боку, це призводить до скорочення кількості необхідних звуконаслідувань у мові, а з іншого – поліпшує процес їх вивчення, оскільки для розуміння значення подібного звучання та викликаних ним асоціацій потрібно мати розширене розуміння різноманітних явищ. Багатозначність ономапоетичних слів виникає з подібності явищ, які передаються, і використання цих слів у переносно-метафоричному контексті.

Проте є гіпотеза, що звуконаслідування слід розглядати як щось набагато ширше, ніж просто утворення слів шляхом наслідування суто акустичних явищ. Деякі дослідники припускають, що слова можуть наслідувати через свою звукову форму певні неакустичні риси та якості неживих предметів, дій та процесів, або що значення цього слова безпосередньо стосується звукової структури назви об'єкта.

Дієслова, як *to glide, to slide, to slip*, повинні передавати самим звуком природу плавного, легкого руху слизькою чи ковзкою поверхнею. Звукова форма слів *shimmer, glimmer, glitter* відтворює тремтливий характер слабкого світла. Звучання дієслів *to rush, to dash, to flash* вказує на швидкість та енергійність відповідних їм дій. Також важливою проблемою є те, що у кожного народу є власні концепції зовнішнього світу, що може призводити до

значних відмінностей у звуконаслідуванні між мовами, незважаючи на певну схожість.

Однією з добре відомих гіпотез щодо походження мови, яка є дуже популярною в сучасній лінгвістиці, є теорія звуконаслідування. Звуконаслідування ґрунтується на сприйнятті звуків, що існують поза межами мови. В основі звуконаслідувань і їхніх виводів лежить імітація людиною різних звуків природи, які можуть бути як від живих організмів, так і від неживих об'єктів. Є підстави вважати, що саме звуконаслідування може бути одним із перших видів слів, що виникли у мовленні людей. Проблема звукового символізму є дуже старою і залишається актуальною в психолінгвістичних дослідженнях у мовознавстві, психології, філософії та інших галузях науки.

Проблема звукового символізму є важливою темою в різних галузях науки, включаючи мовознавство, психологію, філософію та інші. Цей концепт вказує на відношення між звуковими властивостями слова та його семантичним значенням. Дослідження цієї проблеми дозволяє краще розуміти природу мови, сприяючи розвитку наукових теорій та методів.

У мовознавстві звуковий символізм визначає взаємозв'язок між фонетичними елементами слова та його семантичним вмістом. Наприклад, слова, що описують природні звуки або властивості об'єктів, можуть мати звукові елементи, які співпадають зі звуками, які вони позначають. Це може бути спричинене рядом фонетичних чи акустичних особливостей мови.

У психології проблема звукового символізму вивчається з точки зору взаємозв'язку між звуковим сприйняттям та психологічними враженнями. Експерименти та дослідження спрямовані на визначення того, які звуки можуть викликати певні емоції чи асоціації у людей. Також вивчається, як властивості звуків можуть впливати на когнітивні процеси, такі як запам'ятовування та розуміння.

У філософії проблема звукового символізму пов'язана з питаннями про природу мови та способи її використання для передачі сенсу. Філософи розглядають, чи існує об'єктивне співвідношення між фонетикою та значенням

слів, чи це відображення суспільних угод та конвенцій. Питання про те, чи існує загальна «мовна ідея» за звуково-семантичними зв'язками, залишається об'єктом дискусій та дебатів у філософії.

Однією з найцікавіших аспектів проблеми звукового символізму є його роль у творчому використанні мови. Письменники та поети часто використовують звуки слів для створення вражень, емоцій та асоціацій. Звукові елементи можуть підсилити атмосферу та виразність тексту, роблячи його більш живим та ефективним для читача чи слухача.

Загалом, проблема звукового символізму вивчається як важливий аспект мови та сприяє розкриттю її природи та функцій у різних наукових дисциплінах. Вона залишається актуальною через своє значення для розуміння мовних явищ, психологічних аспектів сприйняття та творчого використання мови у культурі та мистецтві.

Кожен вчений-мовознавець, який займався дослідженням мови, здебільшого включав в свої дослідження тему звуконаслідувальних слів. Наприклад, Ф. де Соссюр дав певні обґрунтування, стверджуючи, що звуконаслідувальні слова не є органічною частиною мови і мають неповну мотивацію; в основному вони представляють собою напівумовні відображення певних звуків. Де Соссюр визнавав, що таких слів у мові не багато. Однак він також визнавав, що звуконаслідувальні слова можуть змінюватися у фонетичному та морфологічному відношенні, набуваючи рис, характерних для інших мовних знаків. Таким чином, відповідно до де Соссюра, хоча слова, які передають звуки навколишнього середовища, мають природну мотивацію, вони все ж належать до мовної системи, використовуючи фонему конкретної мови, і їх природна мотивація значною мірою піддається впливу соціальних чинників.

Сучасне суспільство постійно розвивається і стрімко змінюється в різних аспектах, таких як соціальні та технологічні. В цьому контексті члени мовної спільноти відчують необхідність створювати нові лексичні одиниці для успішного вираження себе в сучасних реаліях. Систематизація продуктивних методів формування нових слів виявляє найбільшу активність у відповідних

їхніх типах. Спостереження за тенденціями втрати продуктивності та інші лінгвістичні процеси взаємопов'язані, оскільки зміни в мові не завжди можна пояснити виключно одним чином. Багато вчених досліджували проблему поповнення словникового складу мови, систематизуючи фактичний матеріал. Проте у цьому напрямку залишається багато невивчених аспектів, зокрема особливості утворення фонологічних неологізмів. Останні дослідження та публікації підтверджують постійний інтерес до проблеми неологізмів, а дослідники зосереджуються на аналізі причин та шляхів їх виникнення, надають власні класифікаційні схеми, визначаючи фонологічний аспект цього явища.

Відомо, що теорія звуконаслідування, також відома як ономатопеїстична теорія, є однією з гіпотез щодо походження мови. З давніх часів люди обговорюють, чи є зв'язок між звуковою структурою слів, їх складовими частинами, і самим поняттям, яке вони позначають. Древні цивілізації надавали звукам таємниче значення, і багато звуконаслідувань вважалися магічними. Це, ймовірно, пов'язано з властивістю звуку викликати в людей певні відчуття. Наприклад, філологи, що досліджують область звукового символізму, вказують, що високі звуки в більшості мов викликають відчуття світлого, тоді як низькі звуки сприймаються як темні.

Природний світ, який ми сприймаємо звуками, дуже різноманітний та багатий, у порівнянні з обмеженою фонетичною структурою будь-якої мови. Мова намагається передати цю різноманітність звуків різними засобами. Це призводить до того, що звуконаслідувальні слова, відмінно від інших слів, мають свою унікальну фонетичну природу, яка відрізняється від звичайних слів мови. Природні звуки різноманітні, і звуконаслідувальні слова передають їх у різних варіаціях – деякі точно, інші приблизно. Ймовірно, звуконаслідування відіграли певну роль у становленні мови, хоча ця роль була обмеженою і не визначала загальних тенденцій мовного розвитку. Звуконаслідування використовувалися для передачі звуків обмеженим колом предметів і явищ, які виробляли звуки. Ймовірно, звуконаслідування не були абсолютно точними,

але вони були сприйнятними тими, кому вони були адресовані в конкретному контексті життя. Принцип звукового подразника асоціювався в мозку людини із візуальним образом цього предмета. Наслідування цього звуку було способом повідомлення іншим членам колективу про цей предмет. Так виникало умовне співвідношення між образом і думкою про предмет, який видає звук, між слуховим враженням від звуку та кінетичними відчуттями мовного апарату». Таким чином, здавалося, з'явилися звуконаслідування. У багатьох джерелах сучасності звуконаслідування розглядаються як утворення слів, що імітують звучання об'єктів, які сприймаються слухом, такі як шуми, мова, природні звуки і т.д. Основна мета звуконаслідування полягає в тому, щоб за допомогою фонетики викликати у читача враження «звукової присутності».

Багато письменників вдаються до широкого використання ономапопеїчної лексики в своїх художніх творах з метою впливу на читача. Звуконаслідування стає потужним експресивним засобом мови, яким письменники прагнуть передати не лише характеристику героя, але й його емоційний стан, почуття та переживання, створюючи особливу атмосферу. Це особливо важливо у художній літературі, де звуконаслідувальна лексика може бути ключовою для вираження конкретних аспектів оповіді.

В результаті цього перекладачі, працюючи з художньою літературою, часто стикаються з викликами при передачі звуконаслідувальної лексики з однієї мови в іншу. Звучання, яке відтворює характеристику предмета чи дії, може стати основою для найменування цього предмета, а наслідування звуків може чітко і виразно виражати уявлення про об'єкт чи процес. У дитячій мові особливо багато слів містять звуконаслідувальні елементи, що свідчить про важливу роль звуконаслідування в походженні мови.

У літературі звуконаслідувальні слова використовуються для створення ефекту автентичності, емоційного навантаження та виразності тексту. Вони активно вживаються в усній народній творчості й художній літературі, проте не всі зафіксовані в наявних словниках.

У таких випадках слово сприймається носіями мови на підсвідомому

рівні. Експериментально виявлено символіку деяких звукових одиниць, наприклад, [a] асоціюється із широтою, [y] – із сумом, тривогою. Проте є гіпотеза, що звуконаслідування слід розглядати як щось набагато ширше, ніж просто утворення слів шляхом наслідування суто акустичних явищ. Деякі дослідники припускають, що слова можуть наслідувати через свою звукову форму певні неакустичні риси та якості неживих предметів, дій та процесів, або що значення цього слова безпосередньо стосується звукової структури назви об'єкта. Якщо курча або кошеня назвуть пухнастим, то у звучанні прикметника відчувається м'якість його оперення чи хутра. Такі дієслова, як *to glide*, *to slide*, *to slip*, повинні передавати самим звуком природу плавного, легкого руху слизькою чи ковзкою поверхнею. Звукова форма слів *shimmer*, *glimmer*, *glitter* відтворює тремтливий характер слабкого світла. Звучання дієслів *to rush*, *to dash*, *to flash* вказує на швидкість та енергійність відповідних їм дій.

Ономатопея представляє собою відтворення за допомогою мовних засобів різноманітних позамовних звукових явищ, наприклад, слова «дзижчати», «гавкати», «кудкудакати», «туркотіти». Прямий вираз ономатопеї, який пов'язує звучання із його змістом, спостерігається у казках, загадках і скоромовках. У літературних творах ономатопея використовується зрідка як евфонічна фігура. З початкового вживання ономатопеїчної лексики для позначення конкретних звукових явищ вона поступово розширює своє значення, охоплюючи звучання різних предметів чи істот. Таким чином, відбуваються процеси узагальнення значення та поступового віддалення звучання від первинного джерела, і ономатопеїчна лексика стає словами з багатьма значеннями, що відхиляються від початкового звукового образу.

Зображення звуку втрачало свою виразність, а власне значення ставало все більш умовним. Звуконаслідувальна лексика представляє особливий інтерес для філософії мови та семіотики, оскільки, на відміну від більшості мовних одиниць, вона виступає як іконічні знаки, що безпосередньо відтворюють суттєві ознаки об'єкта. Для звичайних слів характерним є випадковий або довільний зв'язок між значенням та формою: наприклад, те, що предмет, з якого

п'ють пиво, українською мовою позначається послідовністю звуків «келих», не має об'єктивних властивостей цього предмету. Такі знаки визнаються невмотивованими, оскільки їх форма, звуковий образ, не має обґрунтувань чи причин для того, щоб бути саме такою. Навпаки, звуковий склад звуконаслідувань не є випадковим: він вмотивований конкретним звуком зовнішнього світу.

Кількість ономапей в конкретній мові є відкритою. Зазвичай існує група стандартних та загальноживаних звуконаслідувань, які можуть навіть увійти до словників. Однак поряд із ними в мові можна зустріти й іншу звуконаслідувальну лексику, яка створюється за необхідністю, коли людина стикається з новими, для неї невідомими звуками зовнішнього світу. Склад ономапей, характерних для певної мови, досить відрізняється і залежить від особливостей культури та географічного середовища того народу, який спілкується цією мовою.

Слід зазначити, що звуконаслідування відрізняються від вигуків, які виражають емоції та почуття, не називаючи їх, і мають кілька конкретних особливостей, які ще не зовсім детально досліджені. Крім того, звуконаслідувальні одиниці не персоніфікують емоції чи почуття і не потребують пояснень для носіїв мови. Такі слова входять в певну граматичну групу, мають своє лексичне значення, функціонують як складові частини речення та становлять важливий засіб для створення нових слів різних частин мови, зокрема дієслів, іменників і прикметників, за допомогою різних суфіксів. Наприклад, від дієслів української мови можуть утворюватися іменники за допомогою суфіксів, таких як -анн, -інн, -іт, -ун (тупати – тупіт), і прикметники з використанням суфіксів -ат, -уч (скрипіти – скрипучий).

Ономапея як спосіб словотворення означає, що слова формуються шляхом наслідування різного роду звуків, які можуть видавати тварини, птахи, комахи, люди та неживі предмети. Здебільшого звуконаслідування, які вживаються для назви звуків чи рухів, – це дієслова, які легко перетворюються на іменники: *bang* (удар, грюкати, бах); *boom* (гул, гупати, бум); *hum*

(дзижчання, дзижчати); *rustle* (шелест, шелестіти); *smack* (ляпас, ляскати, шльоп). Зв'язок ономапоєї з реальністю пояснює зміни конотативного значення слова залежно від контексту, тому дієслова легко конвертуються в іменники.

Звуконаслідування можна поділити на зовнішні та внутрішні за джерелом виникнення звуку. Зовнішніми є наслідування звуків природи, а також звуки, які супроводжують різку дію, рух, удар, плескіт води, шум: *flick, rush, clunk*. До внутрішніх належать слова, які позначають мовну діяльність, а також її характеристику: *gabble, mumble, blab*, а також слова на позначення фізіологічних процесів, крику, плачу чи сміху: *cry, laugh*.

Звуконаслідування є умовною лінгвістичною імітацією звуків навколишньої дійсності засобами конкретної мови. Це взаємодія між фонемами слова та звуковою характеристикою предмета. Наприклад, у словах «*meow*», «*cuckoo*», «*cock-a-doodle-doo*» (англійською) «гав-гав», чи «чірік-чірік», «ква-ква» (українською) звукова форма прямо передає їхнє значення. У сучасній лінгвістиці термін «ономапоєя» використовується для опису безпосередньої імітації нелінгвістичних звуків, яка виражається через комбінації відповідних фонем. Також в деяких випадках до групи онамапоєїв включають онамапоєчні імена, повторення літер для імітації акценту та використання великих літер для підкреслення важливості чи гучності виразу.

Аналізуючи це питання, ми стикаємося з розходженням думок щодо віднесення певних мовних одиниць до категорії онамапоєчної лексики. Ми розглядаємо онамапоє у традиційному розумінні, яке є загальноприйнятим серед більшості дослідників в цьому полі. Однак існує інша точка зору, що визнає онамапоєчну лексику як окрему, самостійну лексико-граматичну категорію, враховуючи, що вона не вписується в жоден із вже існуючих лінгвістичних розділів. Існують дві протилежні точки зору: за першою – онамапоє не є лексичними одиницями, за іншою – незважаючи на відсутність номінативної функції, вони є повноцінними словами з лексичним значенням, що використовуються для спілкування і мають звукову інформацію. В системі

частин мови звуконаслідування є самостійною категорією слів, яка має своє значення і виражає його.

Звуконаслідувальні слова, разом із відтворенням звуків, що характерні для об'єктів, виражають емоції та почуття носія мови, передають його відчуття та емоційний стан. Це особливість звуконаслідувальних одиниць, які формуються за допомогою лексичних елементів, і відрізняються від описових образів, створених за допомогою інших лексичних одиниць. Згідно з концепцією Е. Сепіра, звуконаслідування не є природними, а лише впровадженими мовою. Тому один і той самий акустичний образ може мати різний відбиток в різних мовах. Вибір конкретної фонемі для кожного звуконаслідувального слова визначається двома факторами: з одного боку, акустичними особливостями предмета, що передається, а з іншого – артикуляційно-акустичними характеристиками самої фонемі.

Ономатопейчна лексика становить суттєву частину активного словникового складу англійської і української мови. Ономатоми часто використовуються для опису різних явищ, які можуть мати певну схожість у значеннях. З одного боку, це дозволяє скоротити кількість необхідних звуконаслідувальних слів у мові, а з іншого боку, поліпшує процес їх вивчення, позаяк розуміння значення подібних звуків та викликаних ними асоціацій потребує знань широкого спектру явищ.

Порівнявши звуконаслідувальну лексику в англійській і українській мовах, можемо представити її класифікацію відповідно до функції досліджуваних лексичних одиниць.

1. За об'єктом чи явищем

1.1. Природні звуки

Цей підтип охоплює слова, які наслідують звуки природи. Вони можуть бути пов'язані з шумами вітру, дзюрчанням річки, співом птахів. Приклади: «шум», «шелест», «гомін».

1.2. Звуки тварин

Ця категорія включає слова, які імітують голоси тварин. Приклади:

«гав-гав» (собака), «мяу-мяу» (кіт), «кря-кря» (крякаюча качка).

1.3. Звуки предметів

Слова цього підтипу передають звуки, що виникають внаслідок руху чи взаємодії предметів. Приклади: «тук-тук» (стукіт), «цок-цок» (тупіт ніг), «дзінь-дзінь» (дзвінок).

Ономатопеї поділяються на дві великі групи відповідно до відтворюваних звуків:

1. Лише звуконаслідувальні слова: Ця група охоплює слова, які імітують звуки, що відтворюються живими істотами, такими як люди, тварини, комахи та інші.

2. Імітація звуків природи і навколишнього середовища: Ця група включає слова, які імітують різні звуки природи, оточуючого середовища і різноманітні шумові ефекти.

1. Ономатопи групи живої природи: Вони включають звуки, що імітуються ссавцями, птахами і комахами.

2. Ономатопи групи неживої природи і артефактів: Ця група охоплює звуки, які імітують різноманітні звуки неживої природи та предметів, створених людиною.

3. Ономатопи групи звуків, що відтворюються людиною: Сюди входять слова, які імітують звуки, що виробляє людина.

Ці класифікації дозволяють враховувати різні аспекти ономатопеїчної лексики відповідно до відтворюваних звуків та їх контексту.

Звуконаслідувальні слова відіграють значущу роль в розширенні мовленнєвого арсеналу та наданні текстам виразності. Вони стають важливим елементом комунікації, літератури та особливо в дитячих творах. Глибше вивчення цього виду слів дозволить розкрити більше аспектів їхньої ролі в мовленні та літературі, розширюючи наше розуміння впливу звуконаслідувальної лексики на сприйняття мови та текстів.

Будь-яка мова представляє собою систему лінгвістичних опозицій, що дозволяє різноманітні варіації у використанні мовних одиниць в усному

мовленні. Усна мовленнєва діяльність виявляє високий рівень варіативності через структурну злагодженість мови. В усному мовленні лінгвістичні та екстралінгвістичні фактори, такі як зовнішні та соціальні чинники, тісно переплітаються, впливаючи на мовну систему та відображаючи особливості сучасної мовної спільноти [2, с. 61].

Звуконаслідувальні слова вражають своєю неподільністю, оскільки вони часто точно відтворюють звуки навколишнього середовища. Це ефективно використовується в мовленні, роблячи мову більш емоційною, насиченою та живою. Ці слова додають особливого стилістичного колориту контексту.

Найчастіше, звісно, ономапопея зустрічаються в мовленні наймолодших дітей, які, називаючи тварин або предмети, намагаються відтворити їхні звуки, наприклад, називаючи собаку «гав» або машину «трр-трр». Це пояснюється тим, що в таких звуконаслідувальних словах існує специфічний зв'язок між їх формою та змістом, що робить їх легко запам'ятовуваними для дітей. Часто для малят створюють віршики, де використовуються звуки тварин, щоб сприяти їхньому розвитку [5, с. 58].

Звуконаслідувальна лексика стає ефективним засобом для маленьких дітей у процесі запам'ятовування назв тварин та птахів, не використовуючи при цьому конкретних слів, але натомість асоціюючи їх із характерними звуками. Таким чином, діти виступають індикаторами вживання звуконаслідувальних слів. У віршах ономапопеї часто використовуються для стилістичного оздоблення, особливо при описі роботи різних машин.

Ономапопічні слова виявляються дуже ефективними для маленьких дітей у процесі навчання та запам'ятовування назв тварин і птахів. Це відбувається за допомогою асоціацій із характерними звуками, які вони відтворюють. Замість того, щоб використовувати конкретні слова, діти запам'ятовують звуки, які асоціюються з тими чи іншими тваринами, що полегшує їхнє вивчення та розуміння світу навколо.

У віршах ономапопеї стають важливим елементом для стилістичного оздоблення. Описуючи роботу різних машин, поети часто вдаються до

використання звуконаслідувальних слів, які надають тексту особливий колорит та виразність. Такий прийом дозволяє створювати живі, образні описи, які не лише передають конкретні звуки, а й викликають емоційні реакції читачів.

Звуконаслідувальні слова не просто відтворюють звуки довкілля, вони також додають емоційного забарвлення мовленню. Їх використання робить мову емоційнішою, яскравішою та більш живою. Робота з ономапопеями в мовленні дітей сприяє розвитку їхнього мовлення та уяви, оскільки вони навчаються виражати свої враження і почуття за допомогою звуків.

Поняття ономапопеї виникає з давніх періодів розвитку мови та стає невід'ємною частиною культурного спадку. Вони вбирають у себе енергію та динаміку звуків навколишнього світу, роблячи мову більш виразною та насиченою. Ономапопеї виявляються важливим елементом у розвитку культури та мовленнєвого спілкування.

Звуконаслідувальні слова вирізняються своєю унікальністю у світі мовлення малюків. Діти вчать імітувати звуки тварин та навколишнього середовища за допомогою ономапопічних слів. Це сприяє їхньому когнітивному розвитку та збагаченню словникового запасу, адже вони навчаються розрізняти та виражати звукові враження.

Доцільно згадати вчених, які досліджують структурні та фонетичні особливості звуконаслідувальних слів. Перший етап вивчення характеризується ранніми дослідженнями, які носять описовий характер, але вже надають значний мовний матеріал. Однак, вони не завжди розрізняли ономапопеї та звукосимволізм. Другий етап вивчення звуконаслідування полягає в спробах розробити класифікацію цих слів. Науковці виокремлюють два основних напрямки: за структурними елементами та акустичними особливостями звуків та за джерелами цих звуків. Це робиться для того, щоб систематизувати та класифікувати звуконаслідувальні слова залежно від їхніх фонетичних та лексичних властивостей.

Ономапопеї додають особливий колорит та експресивність у мовленні. Вони роблять текст більш живим та емоційно насиченим, дозволяючи читачеві

легше уявити собі описані явища чи події. Використання звуконаслідувань у віршах та прозі глибше вбирає слухача чи читача в контекст, створений автором.

Також, важливо відзначити, що ономапопеї часто використовуються для передачі різних почуттів та настроїв. За допомогою звукових ефектів слова можуть створювати атмосферу радості, страху, суму чи хаосу. Таким чином, вони виступають не лише як носії конкретних образів, а й як засіб вираження емоцій.

У мові малюків, особливо на початковому етапі їхнього розвитку, ономапопеї відіграють особливо важливу роль. Вони є першими словами, які діти вчаться, і вони стають своєрідним ключем для розуміння світу навколо. За допомогою звуконаслідувальних слів діти виражають свої враження та створюють свою унікальну мовну картину світу.

Дослідники твердять, що в англійській мові існує категорія звуконаслідувальних слів, які включають різноманітні звуки і передають неприємні враження, які можуть дратувати людину:

- «*to crash*» – *грюкотіти*,
- «*to rumble*» – *гуркотіти*,
- «*to rattle*» – *гриміти*,
- «*to strum*» – *бринькати*,
- «*to crunch*» – *хрустіти*,
- «*to creak*» – *скриніти*,
- «*to growl*» – *гарчати*,
- «*to shriek*» – *пронизливо кричати* [1;10].

Незважаючи на фонетичну різницю, майже всі звуконаслідувальні слова цього типу мають спільну ознаку – звук [r] [8, с.158].

Отже, для того, щоб передати настрій промовця, зробити розмову жвавішою або, навпаки, надати певній ситуації напруженого настрою, використовують звуконаслідувальні слова.

У сучасних мовах існує чимало слів, які передають звуки природи та

навколишнього світу письмовими знаками. Такий шар лексики називають звуконаслідуванням. Ці мовні одиниці займають важливе місце в системі частин мови. Звуконаслідувальні слова відрізняються від решти лексики більшою емоційністю, виразністю та експресивністю. Вони активно використовуються в розмовній мові та художній літературі.

Висновки до розділу 2

У висновках до порівняльного аналізу звуконаслідувальних слів української та англійської мов можна відзначити ряд ключових аспектів, які визначають особливості та схожості використання цих лінгвістичних елементів у дитячій літературі обох культурних традицій.

Почнемо з аналізу особливостей дитячої літератури в англійській та українській культурних традиціях. В той час як англійська дитяча література може бути різноманітною і включати як класичні твори, так і сучасні інноваційні тенденції, українська дитяча література відзначається багатством народних традицій, фольклорних мотивів та національного колориту. Обидві культури вкладають величезний обсяг ресурсів у розвиток дитячої літератури та підтримку читацького інтересу. Якщо українська література спирається на корені національної спадщини, то англійська відкриває двері до світу фантазії та креативності. Обидві традиції мають свої унікальні чарівність і приносять дітям незабутні враження, розвиваючи їхні уяву та мислення.

Варто зауважити, що обидві літературні традиції відіграють важливу роль у вихованні та формуванні особистості, надаючи маленьким читачам не тільки розвагу, але й можливість вчитися жити у світі, наповненому різноманітністю та цінностями.

В англійській дитячій літературі звуконаслідувальні слова грають ключову роль у передачі звуків та ситуацій. Вони додають ритмічності й енергії до оповіді, сприяючи більш інтенсивному зануренню читача в події та образи.

Українська дитяча література дуже активно використовує звуконаслідувальні слова для передачі звуків та образів, характерних для

українського мовного середовища. Приклади таких слів можна знайти в творах популярних українських письменників, де звуки природи та повсякденного життя оживають завдяки вдалому використанню звуконаслідувальних слів.

Порівняння функціональної характеристики звуконаслідувальних слів в англійській та українській дитячій літературі дозволяє виявити загальні та відмінні особливості їхнього використання. Обидві традиції використовують ці слова для:

1. Передачі звуків: Як вже зазначалося, як в англійській, так і українській дитячій літературі, звуконаслідувальні слова використовуються для живого опису звуків навколишнього світу.

2. Створення образів: Вони не лише передають звукові враження, але й сприяють створенню образів та атмосфери, яка допомагає читачеві зануритися в оповідь.

3. Поетичного оформлення: Звуконаслідувальні слова часто використовуються для створення ритму та поетичності в дитячих творах.

Аналіз функціональної характеристики звуконаслідувальних слів англійської та української дитячої літератури підтверджує, що ці елементи є не лише засобом виразності, а й ефективним інструментом для залучення та утримання уваги читача.

Загальний висновок полягає в тому, що звуконаслідувальні слова в дитячій літературі обох культур грають важливу роль у створенні живих та захоплюючих оповідей. Їхнє використання є важливим літературним засобом, який переходить мовні та культурні бар'єри, збагачуючи світову літературу різноманітністю та виразністю.

ВИСНОВКИ

У ході вивчення функціональної характеристики звуконаслідувальних слів української та англійської мов в контексті дитячої літератури було виявлено кілька важливих аспектів, які спрямовані на більше глибоке розуміння ролі цих лінгвістичних елементів у формуванні мовленнєвого розвитку дітей. Аналіз проведено з урахуванням наукових джерел, визначених метою та завданнями дослідження.

В результаті проведеного дослідження було визначено оноματοпоетичні слова як категорію слів, що вирізняється цікавою семантичною структурою, єдиною будовою та багатозначністю. Серед характерних особливостей оноματοпоетичних слів варто відзначити їхнє призначення за певним елементом змісту та здатність передавати не лише інформацію про саму дію, але і про суб'єкт цієї дії. Використання оноματοпоетичних слів часто супроводжується явищами синонімії й омонімії.

З погляду семантичних ознак звуконаслідувальні слова можна класифікувати за наступними тематичними групами:

- 1) домашні тварини, птахи та звірі, щодо яких вживаються звуконаслідувальні вирази;
- 2) предмети та явища дійсності, які описуються за допомогою звуків;
- 3) фізіологічні процеси, що відтворюються мовними органами людини через використання звуконаслідувань.

У результаті аналізу фонетичних особливостей звуконаслідувальних слів в українській та англійській дитячій літературі виявлено, що обидві мови активно використовують звуконаслідувальні слова для передачі різноманітних звуків. Вивчення їхньої фонетичної структури дозволило з'ясувати, які звуки та ритмічні особливості відтворюються цими словами, що є ключовим для розуміння їхньої функціональної ролі.

Окрема увага була приділена вивченню функціональної ролі звуконаслідувальних слів у дитячій літературі. Обидві мови використовують ці

слова для створення живого та захоплюючого світу оповідань, що сприяє активному залученню дітей до читання. Особливо важливою є їхня роль у створенні атмосфери, яка робить казки більш реалістичними та емоційно насиченими.

Порівняльний аналіз використання звуконаслідувальних слів у дитячих текстах вказує на те, що вони мають схожі функції в обох мовах, але можуть виявляти певні відмінності в синтаксичній інтеграції та культурних асоціаціях. Однією з ключових спільних функцій звуконаслідувальних слів у дитячих текстах української та англійської мов є їхня здатність створювати живий та емоційно насичений світ, призначений для маленьких читачів. Проте, при аналізі використання цих слів у двох мовах можна виявити певні різниці та специфічні особливості.

Українська та англійська мови можуть відрізнитися за синтаксичним впровадженням звуконаслідувальних слів у речення. Наприклад, в українській мові деякі слова можуть більше асоціюватися з конкретними місцями в реченні, тоді як у англійській мові ці слова можуть бути більш мобільними та гнучкими у розташуванні.

Звуконаслідувальні слова можуть мати різні культурні асоціації в обох мовах. Слова, які використовуються для передачі звуків природи або тварин, можуть відображати різні культурні реалії та сприйняття природних об'єктів українською та англійською традиціями.

Деякі звуконаслідувальні слова можуть бути більш ефективними у вираженні певних звуків в одній мові порівняно з іншою. Важливо враховувати не лише фонетичні схожості, але й те, які саме звуки вони передають та які асоціації вони викликають у читачів.

Звуконаслідувальні слова можуть демонструвати загальні тенденції в обох мовах, що стосуються їхнього використання в дитячих текстах. Наприклад, обидві мови можуть активно використовувати ці слова для створення динамічних образів та підсилення емоційних моментів.

Одні й ті ж звуконаслідувальні слова можуть мати різні еквіваленти у

двох мовах, враховуючи лексичну різноманітність. Це може вплинути на сприйняття та інтерпретацію текстів дітьми різних культурних та лінгвістичних груп.

Таким чином, хоча обидві мови використовують звуконаслідувальні слова для створення захоплюючих та емоційно насичених дитячих оповідань, вони можуть виявляти певні відмінності у синтаксичній інтеграції, культурних асоціаціях, ефективності та лексичній різноманітності. Порівняльний аналіз цих відмінностей дозволяє краще зрозуміти, як ці мови використовують звуконаслідувальні слова для сприяння розвитку дитячого мовлення та уяви.

Дослідження також зосереджувало увагу на впливі звуконаслідувальних слів на мовленнєвий розвиток дітей. Виявлено, що їх активне використання сприяє розширенню словникового запасу, а також розвитку фонетичної чутливості та артикуляційних навичок.

В результаті дослідження виявлено, що звуконаслідувальні слова в українській та англійській дитячій літературі виконують важливі та схожі функції, глибоко впливаючи на якість та ефективність мовленнєвого розвитку дітей. Зроблені висновки служать підставою для подальших досліджень у цьому напрямку та розвитку методик навчання мови з використанням звуконаслідувальних слів як ефективного засобу комунікації та вивчення мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрійченко Ю. В. Лінгвостилістичні особливості вживання звуконаслідувань в іспаномовних текстах художніх творів. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. 2010. Вип. 18. С. 28–34.
2. Багмут І. В. Звук і слуховий образ: екстралінгвальна природа звуконайменувань. *Система і структура східнослов'янських мов: До 60-річчя наукової і педагогічної діяльності проф. М.Я. Брицина*: зб. наук. праць. Київ: Знання України, 2009. С. 94-100.
3. Богдан Л. В. Структурно-семантичні особливості японської дитячої оноματοпоетичної лексики. Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. Серія Східні мови та літератури. Київ: ВПЦ “Київський університет”, 2010. № 16. С. 4–7.
4. Богуш А. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах: підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти. Вид. 2-ге, перер. та доповн. К.: Виданичий дім «Слово», 2014. 304 с.
5. Богуш А. Розвиток образного мовлення дітей старшого дошкільного віку засобами поетичного гумору: навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. 200 с.
6. Гаценко І. О. Звукозображальні слова в сучасному мовознавстві. Проблеми семантики слова, речення та тексту: зб. наук. пр. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2009. Вип. 23. С. 20–27.
7. Гаценко І. О. Класифікація звуконаслідувальних слів української мови. Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика. Київ, 2003. Вип. № 7. С. 122–127.
8. Головащук С. І. Орфографічний словник української мови. К.: Вид-во «Довіра», 1995. 764 с.
9. Городиська О. Семантичні типи звуконаслідувальних слів у японських текстах художньої літератури XIX-XX століть. *Україна і світ: діалог мов та культур*: матеріали міжнар. наук-практ. конф., 19–21 березня 2014. Київ:

Вид. центр КНЛУ, 2014. С. 91-92.

10. Горохова Л. А. Семантико-прагматичні та соціолінгвістичні особливості функціонування ономотопей в текстах сучасної англійської мови: дис... канд. філол. наук. П'ятигорськ, 1998. 220 с.

11. Градобик М. С. Соціальна стратифікація сучасної англійської літературної вимови [Текст]. Іноземні мови в навчальних закладах. 2006. №5. С. 108 – 116.

12. Жилко Н. М. Лексикологія англійської мови. Ніжин: Вид-во НДПУ ім. М.В.Гоголя, 2003. 86 с.

13. Заслоцька М. О. Ономотопеїстична лексика в німецькій та українській мовах: кваліфікаційна магістерська робота з германської філології. Донецьк, 2021. 130 с.

14. Калита А. А. Фоносемантика у загальній системі фоносемантичного знання слова. “Наукові записки” Тернопільського державного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. 1998. Серія 8: Мовознавство. № 1. С. 130–135.

15. Кобелянська О. І. Ономотопоетична система сучасної японської мови (таксономічний, семасіологічний, функціональний та лінгводидактичний аспекти) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.13. Київ, 2013. 20 с

16. Корольова А. В. Нові виклики сьогоденної компаративістики і контрастивістики. Проблеми зіставної семантики : зб. наук. статей / відп. ред. А. В. Корольова. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2013. Вип. 11. С. 9–15.

17. Котнюк. Л. Г. Звуконаслідування в англійській мові. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 1998. Вип. 1. С. 84-87.

18. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий центр «Академія», 2001. 368 с.

19. Куц М. О. Порівняльна лексикологія англійської та української мов: навч. посіб. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2021. 197 с.

20. Кушнерик В. І. Фоносемантизм : гіпотези і факти. Ч. : Книги – XXI, 2008. 176 с
21. Кушнерик В. І. Фоносемантизм у германських та слов'янських мовах: синхронія та діяcronія: автореф. дис. ... д-ра. філол. наук: 10.02.17. Київський нац. лінгв. ун-т. К., 2009. 32 с.
22. Левицький В. В. Символічні значення українських голосних і приголосних. Мовознавство. 1973. № 2. С. 36–49.
23. Львова Н. Л. Звукосимволічні властивості початкових приголосних звукосполучень у сучасній англійській мові : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 “Германські мови”. Київ, 2009. 20 с.
24. Малинюк І. В. Концепції звукозображальності в світовому мовознавстві. Україна і світ: діалог мов та культур : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2012. С. 76.
25. Малинюк І. В. Семантичні особливості звуконаслідувальної лексики у сучасній китайській мові. *Ad orbem per linguas*. До світу через мови : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2020. С. 178–180.
26. Малинюк І. В. Типологія звукозображальних слів у китайській та українській мовах: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.17. Київ, 2021. 190 с.
27. Марченко Л. С. Ономастична лексика сучасної японської мови: структурно-семантичний аспект (на матеріалі мультфільмів Хаяо Міядзакі): кваліфікаційна робота магістра з японської філології. Київ, 2020. 68 с.
28. Мацько Л. І. Інтер'єктиви в українській мові. Київ, 1985. 165с.
29. Мацько Л. І. Семантика вигуків і звуконаслідувань. Українська мова і література в школі. 1985. № 2. С. 56–62.
30. Мельничук Р. І. Фоносемантичні явища у сучасній німецькій мові (теоретико-експериментальне дослідження) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Запоріжжя, 2017. 20 с.
31. Мельничук Р. І. Функціонування звукозображувальної системи у звуконаслідувальній і звукосимволічній лексиці сучасної німецької мови. Мови

професійної комунікації: лінгвокультурний, когнітивно-дискурсивний, перекладознавчий та методичний аспекти: Матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 16 квіт. 2015 р., НТУУ “КПІ”. Кафедра. С. 85–87

32. Мішеніна Т. Стилiстичний потенціал звуконаслідувальних слів у сучасній українській мові (на прикладі новелістики 60-х років ХХ ст.). Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. 2014. № 12. С. 107-112.

33. Найдеш О. В. Об’єктивний звуко-символізм фонестемної лексики німецької мови. Науковий вісник Чернів. ун-ту: зб. наук. праць. Чернівці : Рута, 2009. Вип. 431. С. 94–111

34. Найманова Т. Д. Звуконаслідувальна лексика турецької мови. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2018. № 1. С. 80-84.

35. Наконечна, Л. Б. (2014). Сучасна українська мова. Фонетика. Орфоепія. Морфонологія. Графіка. Орфографія (видання 2-е). Івано-Франківська, «НАІР».

36. Насікан З. С. Роль фоносемантичних засобів у створенні просодичної іконічності. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. Одеса : Видавець Мізецька В. Я., 2015. Вип. 14. С. 186–188.

37. Ніколенко. А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика. Вінниця: Нова Книга, 2007. 528 с.

38. Оришечко Т. А. Відтворення вигуків лексики в художньому перекладі (англо-український та українсько-англійський напрямки) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16. Київ, 2010. 19 с.

39. Охріменко В. О. Ономапоетична лексика сучасної корейської мови : структурно-семантичний та функціональний аспекти : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.13. Київ, 2017. 20 с.

40. Охріменко В. Ономапоетія як об’єкт вивчення фоносемантики. Наукові записки (Кіровоградського державного педагогічного університету

імені Володимира Винниченка). Серія: філологічні науки. 2015. Вип. 138. С. 603-607.

41. Охріменко В. О. Дослідження оноματοпеїчної лексики корейської мови. Мови професійної комунікації: лінгвокультурний, когнітивно-дискурсивний, перекладознавчий та методичний аспекти: Матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 16 квіт. 2015 р., НТУУ «КПІ». Кафедра. С. 94–96.

42. Охріменко В. О. Етапи дослідження оноματοпеїчної лексики сучасної корейської мови. Мова та культура: сучасні аспекти співвідношення: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 20-21 лист. 2015 р. Одеса: Міжнародний гуманітарний університет, 2015. С. 170–172.

43. Охріменко В. О. Механізм функціонування оноματοпеїчної лексики сучасної корейської мови. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»: Науковий збірник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2016. Випуск 22. С. 129–131.

44. Охріменко В. О. Обґрунтування класифікації оноματοпеїчної лексики в сучасній корейській мові. Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство). Кіровоград: Видавець Лисенко В.Ф., 2016. Вип. 146. С. 297–301.

45. Охріменко В. О. Оноματοпея як об'єкт вивчення фоносемантики. Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство). Кіровоград: Видавець Лисенко В.Ф., 2015. Вип. 138. С. 603–607.

46. Савченко І. Фонетика, орфоєпія, і графіка сучасної української мови. Міністерство освіти та наук України, Черкавський Національний університет ім. Богдана Хмельницького. Черкаси. 2014.

47. Саприкіна О. В. Розвиток мовлення дітей раннього віку: комплект матеріалів для занять з дітьми раннього віку. К.: ТОВ «Ранок», 2009.

48. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К., 2006. 716 с.

49. Трифонова О. С. Виховання звукової культури мовлення дітей середнього дошкільного віку. Монографія. Одеса: СВД Черкасов, 2008.

50. Чернікова О. І. Теоретичні основи фоносемантики : загальна характеристика. Наук. праці Кам'янець-Подільського нац. ун-ту : Філологічні науки. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2009. Вип. 18. С. 76–81.

51. Юсип-Якимович Ю. В. Моделювання системи звуконаслідувальної лексики: Семантика. Фонетика. Словотвір : монографія. Ужгород : Гражда, 2006. 212 с.

52. Якимович Ю. В. Ономапоєя як абсолютна та семантична мовна універсалія. Науковий вісник Ужгородського університету: Філологія. № 3. Ужгород, 1998. 40–46 с.

53. Feytelberb E. M. Phonosemantic and Phonostylistic Phenomena in Turkish Literary Text as a Translation Problem. Journal of Siberian Federal University. Humanities & Social Sciences. 2010. P. 518–525.

54. Martin S. E. Phonetic symbolism in Korean. Poppe, N. (ed.) American Studies in Altaic Linguistics 13. Bloomington, 2005. P. 177–189.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

55. Christina Rossetti "The Bumblebee" <https://www.jwpepper.com/sheet-music/search.jsp?festival=10839678>

56. Clement Clarke Moore "The Night Before Christmas" <https://poets.org/poem/visit-st-nicholas>

57. Edward Lear The Owl and the Pussycat" <https://www.poetryfoundation.org/poems/43188/the-owl-and-the-pussy-cat>

58. Eugene Field "Wynken, Blynken, and Nod" <https://poets.org/poem/wynken-blynken-and-nod>

59. Jane Taylor "Twinkle, twinkle, little star" <https://poemanalysis.com/nursery-rhyme/twinkle-twinkle-little-star/>

60. Mother Goose "Hey Diddle Diddle" <https://www.poetryfoundation.org/poems/46952/hey-diddle-diddle>

61. Mother Goose "Hickory Dickory Dock"

<https://www.poetryfoundation.org/poems/46964/hickory-dickory-dock>

62. Mother Goose "Little Robin Redbreast" <https://comics.ha.com/itm/original-comic-art/complete-story/hank-porter-new-tales-from-mother-goose-little-robin-redbreast-complete-story-original-art-good/a/7017-94176.s>

63. Shel Silverstein <https://www.poemhunter.com/poem/lightning-thunder-wind-rain/>